Poštnina plačana v gotovini.

Leto XXII., št. 159 | Ljubljana, sreda 9. julija 1941-XIX | Cena cent. 70

Upravništvo: Ljubljana, Knafljeva 5 — Telefon štev. 31-22, 31-23, 31-24, 31-25, 31-26.
Inseratni oddelek: Ljubljana, Selenburgova ul. — Tel. 34-92 in 33-92.
Podružnica Novo mesto: Ljubljanska cesta št. 42.
Računi pri pošt. ček. zavodih: Ljubljana št. 17.749.

ZKLJUČNO ZASTOPSTVO za oglase iz Kr. Italije in inozemstva ima
Unione Pubblicità Italiana S.A., Milano

JUTRO

Izhaja vsak dan razen ponedeljka.
Naročnina znaša mesečno L. 12.—, za inozemstvo pa L. 20.—

Uredništvo:
Ljubljana, Knafljeva ulica 5, telefon 31-22, 31-23, 31-24, 31-25, 31-26.

Rokopisi se ne vračajo.

CONCESSIONARIA ESCLUSIVA per la pubblicità di provenienza italiana ed estera:
Unione Pubblicità Italiana S. A., Milano

Nemško prodiranje ob Dnjepru

Sovjetska obramba pri Tarnopolu prebita — Odbiti sovjetski protinapadi na severnem bojišču

Stockholm, 8. jul. d. Po zadnjih vesteh z vzhodnega bojišča je nemška ofenziva na osrednjih bojiščih po likvidaciji poslednjih sovjetskih sil, ki so ostale na področju Minska, zadela zapadno od Berezine na novo sovjetsko utrbeno črto ob Dnjepru. Sovjeti so tu organizirali obrambo na zelo širokem pasu, po katerem je razsejanih mnogo modernih utrdb. Nemške čete so nemudoma prešle v naskok na te utrjene sovražnikove postojanke in so po zadnjih informacijah vrgle sovjetske čete že iz večjega števila zelo moderno utrjenih ter ogorčeno branjenih postojank. Te operacije se sedaj v naglo naraščajočem obsegu raztezajo čim dalje bolj na široko vzdolž desnega brega Dnjepra. Sovjetske čete, ki so skušale za vsako ceno obdržati postojanke v novi obrambni črti, so utrpeli zelo hude izgube. Posebno uspešno se je tu udejstvovalo nemško letalstvo za bombardiranje v strmoglavnem poletu. Težke nemške bombe so razbile več trdno grajenih betonskih bunkerjev.

Sovjetske čete, ki so ostale po napredovanju nemške ofenzive južno od Pripetskih močvirij za prvimi nemškimi črtami, so v naglem razkroju. Nemške čete, ki ob sodelovanju madžarskih oddelkov prodirajo zapadno od Lvova, so na mnogih mestih že prebile sovražnikove obrambne črte na področju pri Tarnopolu ter razvijajo pospešeno aktivnost v smeri proti Kijevu. Na baltiškem odseku fronte se sovjetske čete še vedno ogorčeno branijo na nekaterih točkah v Estonski, zlasti na obali Pejpuškega jezera, obupni sovjetski protinapadi na tej fronti pa so doslej ostali brezuspešni.

Na Karelski ožini so nemške in finske čete odbile več sovražnikovih protinapadov ter v naglih akcijah svojih motoriziranih edinic prizadele sovražniku zelo občutne izgube.

Na skrajnem severnem odseku fronte so nemške čete ob učinkoviti podpori letalstva uspešno napadle sovražnikove obrambne postojanke v sistemu sovjetskih letališč, ki jih je na murmanskem področju sovražnik organiziral v večjem številu. Južno od murmanskega odseka fronte so bile nemške in finske operacije sicer manjšega obsega, toda navzlic temu se je nemškim edinicam na več mestih posrečilo prodreti že precej globoko na nasprotnikovo ozemlje.

Berlin, 8. jul. d. V nadaljnjem prodiranju na vzhodni fronti je neki nemški pehotni oddelek osvojil po hudem boju sovjetsko trdnjavico. Posadka bunkerja je bila odrezana od zaledja in na ta način od lastnih poveljnikov prisiljena, da se žrtvuje. Šele po hudem boju so nemški vojaki zlomili odpor. 20 preživelih sovjetskih vojakov se je predalo. V trdnjavi so našli tudi več žensk, ki so jih sovjeti oborožili in prisilili, da so sodelovale v boju.

Berlin, 8. jul. s. Po prvih zmagovitih fazah vojne na protiboljševiški fronti, kjer so nemške čete v pičlih 14 dneh popolnoma uničile sovjetske načrte za napad proti Evropi in so docela preobrnile obrambni sistem ruskih predstraž s prodorom več sto km v sovražno ozemlje, se bodo bližnje operacije, — kakor pišejo berlinski listi, — razvile na tako imenovani Stalinovi črti. »Völkischer Beobachter« pripominja, da je rdeča vojska, ki je bila pripravljena za napad na Nemčijo, Madžarsko in Rumunijo, prisiljena sedaj k umiku na vseh frontah in da je njeno edino upanje le še »Stalinova črta«, ki je oddaljena kakih 400 km od prvih operacijskih pasov. Ta razdalja je približno tako dolga kakor je razdalja med Maginotovo linijo in Parizom. »Börsenzeitung« piše: Nemško letalstvo obstreljuje neprestano in vedno bolj sovražnikovo zaledje. Sovjeti hite, da bi zbrali ob tem zadnjem jezu čim večje število ojačenj. Glasilo nemških oboroženih sil pripominja, da bo padel brez vsakega dvoma tudi ta jez. »Lokal-Anzeiger« se bavi z istim vprašanjem in zatrjuje, da bodo boljševiki skušali z vsem sredstvi braniti ta jez evropske Rusije, za katerim se raztegajo do Urala prostrane ravnine brez vsakega obrambnega značaja in kjer je nemogoč vsak odpor. Tako bi bilo prosto vse zaledje z bogatimi industrijskimi in gospodarskimi središči.

S finskega bojišča

Helsinki, 8. julija d. Na vsem finskem bojišču se nadaljujejo borbe, dasi so po obsegu manjše nego borbe na osrednjem bojišču. V severni Kareliji je nemškim četam na več mestih uspel prodor v sovjetske obrambne črte. Na področju Hangöja so baterije finskega mornariškega topništva prizadele veliko škodo na sovražnikovih utrdbah ter v municijskih skladiščih. Ponovno so bile zadete tudi sovjetske ladje. Razen peterih ladij, ki so bile zadete že včeraj, sta bili kasneje potopljeni še dve transportni ladji. Sovjetsko letalstvo še bombardira v manjših skupinah predvsem stanovanjske okraje finskih mest. Preteklo noč so iz sovjetskega oporišča v Hangöju ponovno priletela tri sovjetska lovska letala nad Helsinki ter metala bombe. Dve poslopji sta bili porušeni.

Helsinki, 8. jul. s. V odseku pri Hangoeju finsko topništvo še dalje obstreljuje sovjetske utrdbe in luko ter potaplja ladje. Finske krogle so povzročile mnogo eksplozij v sovjetskih municijskih skladiščih. Finske podmornice so potopile več sovjetskih transportov na poti iz Tallina v Kronštat. Rusi skušajo varovati te transporte v konvoju in z lovskimi letali. Kjerkoli je sovražnik skušal napasti finske postojanke, je bil povsod odbit z občutnimi izgubami. V teku zadnjih bojev so sovjetske čete izgubile 400 padlih vojakov in mnogo tankov. Finske izgube so malenkostne. Število sovjetskih dezerterjev je vedno večje. Finska letala so z uspehom bombardirala sovražno zaledje in sovjetska oporišča v Baltiku.

Finsko vojno poročilo

Helsinki, 8. jul. d. Finsko vojno poročilo, ki je bilo objavljeno v noči na torek, se glasi:

Na področju Hangöja je naše topništvo doseglo več uspešnih zadetkov na sovražnikove postojanke. Topniški ogenj je bil usmerjen tudi proti sovražnikovim transportnim parnikom v luki. Sovražnikovo municijsko skladišče je zletelo v zrak. Naše podmornice so potopile nekaj sovražnikovih transportnih parnikov, ki so pluli iz Revala v Kronstat. Sovjetski vojaki so skušali zaščititi svoje evakuacijske transporte na ta način, da so odvrgli na več krajih mine, kakor tudi s pomočjo svojih lovskih letal. Na nekem odseku vzhodne fronte je sovražnik prešel v napad, bil pa je odbit. V kratko trajajoči borbi je imel sovražnik 400 mrtvih in je izgubil mnogo oklopnih voz. Naše lastne izgube so bile neznatne. Na mnogih odsekih so prodrle naše čete precej globoko onkraj meje. Na našo stran je pribežalo večje število sovražnih vojakov. Naše letalstvo je uspešno bombardiralo sovražnikove postojanke v njegovem frontnem zaledju.

Helsinki, 8. julija. d. Predsednik finske republike je ratificiral zakon, ki določa posebne ukrepe v državni upravi finske republike v vojnem času. Novi administrativni zakon bo v veljavi do konca l. 1942.

Napad sovjetskih letal na Helsinke

Helsinki, 8. julija d. Včeraj v zgodnjih jutranjih urah so sovjetska letala izvršila prvi napad na osrčje finske prestolnice. Sovjetske bombe so med civilnim prebivalstvom ubile štiri ljudi, 20 pa ranile. Računajo, da bodo izpod ruševin izkopali še nekaj nadaljnjih smrtnih žrtev.

Da je sovjetskim letalom uspelo prodreti nad središče Helsinkov, je treba pripisovati samo dejstvu da je nad mestom v jutranjih urah ležala megla, kar je razumljivo glede na lego finske prestolnice ob morju. V tem času pokriva mesto večkrat tanka plast megle. Le v zaščiti tega meglenega zastora je sovjetskim bombnikom uspelo prodreti skozi območje protiletalskih baterij okrog mesta in doseči mestno središče. Tako se je zgodilo, da so alarmne sirene pričel tuliti šele potem, ko je že nekaj močnih detonacij prebivalstvo prebudilo iz spanja. Sovjetskim letalom je bil ta nenadni napad posebno olajšan tudi zaradi tega, ker ima sovjetsko letalstvo n. pr. na Estonskem na razpolago še nekatera letalska oporišča ki so komaj 60 km oddaljena od ciljev sovjetskih letalskih napadov.

Ukinjeno nizozemsko poslaništvo

Helsinki, 8. julija s. Tako zvana nizozemska vlada, ki se mudi v Londonu, zbirališču pregnanih vlad, je javila finski vladi, da zaradi nastalih okoliščin opušča svoje poslaništvo v Helsinkih ter odpoklicuje svojega poslanika pri finski vladi.

Odkritja v Kovnu

Berlin, 8. julija rs. Nemške čete so po zasedbi Kovna odkrile v poslopju bivše litovske tiskarne pravo sovjetsko centralo v kleteh, kjer so sovjeti l. 1939 ustanovili uredništvo nekega svojega lista. V veliki blagajni so našli nemški vojaki načrt za pohod sovjetskih polkov, ki so bili tajno organizirani v Litvi. Po tem načrtu bi morali sovjeti pričeti vojno akcijo v Allensteinu in preko Heiligenbilla napasti Königsberg. V kleteh so našli tudi druge zemljevide in načrte ter telefonske imenike vseh vzhodnih nemških pokrajin. Boljševiški agenti so že pripravljali »črno listo« z imeni vseh glavnih osebnosti v vzhodni Nemčiji, ki naj bi prišle v roke GPU.

Vsi Estonci mobilizirani

Helsinki, 8. julija. d. Kakor poroča list »Helsinki Sanomat«, pripovedujejo trije Estonci, ki so pribežali v Stockholm, da so bili na Estonskem mobilizirani vsi moški od 16. do 50. leta starosti ter poslani na bojišča v Besarabiji in v Bukovini. V soboto pred izbruhom vojne ter naslednjega dne je bilo aretiranih na Estonskem 10.000 oseb, po večini v Talinu.

Kako so Nemci zavzeli Minsk

Berlin, 8. julija d. Vkorakanje nemških čet v Minsk pomeni zaključek vojnih operacij, ki nimajo primera v vojaški zgodovini. V teku te prve etape, ki se je končala z osvojitvijo te važne sovjetske postojanke, so se nemške čete borile in prodirale brez najmanjšega prestanka in ne glede na to, kaj se godi za njimi ali pred njimi v bojni črti. Borba za Minsk je bila tem bolj težavna, ker so imele nemške čete opravka z nasprotnikom, ki je prekršil sleherna najbolj elementarna pravila vojevanja. Samo na nekaterih krajih je prišlo do dolgotrajnih borb za sovražnikove postojanke, organizirane v modernem bločnem sistemu, dočim so imele povsod drugod nemške čete opravka le s sovražnikom, ki se je boril iz zasede. Čim so namreč uvideli, da njihove oklopne divizije zaradi nemških udarcev niso več sposobne za borbo, so sovjetski vojaki zapustili svoja oklopna vozila ter se razkropili po polju, kjer so iz vsakovrstnih zased streljali na nemško vojsko. Ob vseh potih, na katerih so prodirale, so nemške brze divizije naletele na neštete posamič se boreče sovražnikove vojake.

Minsk je danes izpremenjen v grobljo razvalin. Prvo, kar zbuja človeku pozornost, je velikanski kontrast med ogromnimi palačami iz železobetona, ki si jih je postavila komunistična stranka, ter med siromašnimi kočami ostalega prebivalstva. Med razvalinami tega mesta je nemška vojska ob vkorakanju naletela na ogorčen odpor četnikov, moških in žensk, ki so skriti med ruševinami streljali na prodirajoče nemške čete. Nemški vojski pa je končno vendarle uspelo očistiti vsa ta četniška gnezda na ruševinah osvojenega Minska.

Berlin, 8. julija d. Na ozemlju pri Minsku so sovjetski vojaki iz zasede obstreljevali nemške sanitetne vojake, ki so bili jasno označeni z znaki Rdečega križa.

Operacije madžarske vojske

Rim, 8. jul. s. Madžarska je 27. junija napovedala Sovjetski zvezi vojno. Pričela se je borba na neprehodnih Karpatih, na fronti v dolžini 200 km. Po dolinah v globini 800 do 1000 m, med gorami v višini 1200 do 1700 m, po gosto zaraščenih pobočjih, v katerih se je sovražnik dobro utrdil, so madžarske čete uspešno prodirale, strle sleherni sovražni odpor in pregnale sovražnika z vseh njegovih postojank. V času od 30. junija do 5. julija so po težko dostopnem ozemlju zavzele področje v širini 40 do 50 km in dosegle ukrajinsko nižino ter reko Dnjester, ki je že nad 100 km oddaljena od madžarske meje. Madžarska vojna poročila so kratka, redkobesedna, iz povsem razumljivih vojaških razlogov. Novinarji za sedaj četam ne morejo slediti in tako širši sloji prebivalstva še ni so podrobno poučeni o velikih borbah madžarske vojske.

Ko je sedaj madžarska vojska dosegla Dnjestr, so bile objavljene nekatere podrobnosti o dosedanji borbi. Napad se je pričel 30. junija. Madžarske čete so takoj pričele prodirati v štirih smereh. Prva dva dni so se hudo borile, ker je bil odpor sovražnika odločen in je neprestano prejemal ojačenja. Posebno hud odpor je bil pri Visocku, kjer je nasprotnik opustil borbo šele po hudih spopadih. Med tem je levo krilo madžarskih čet že prodrlo v nižino. Sovražniku je pretila obkolitev in se je zato umaknil. Madžarske kolone so operirale ves čas same zase, ne da bi se ozirale na svoje boke. Kljub razrušenim cestam in porušenim mostovom so 3. julija dosegle reko Strij, 5. julija Snjatin, Zaleščike in Marijanpol ob Dnjestru. Odtlej so se razvijale hude borbe ob reki, za katero se je sovražnik skušal reorganizirati.

Pehota, letalstvo, konjenica, topništvo in motorizirani oddelki so dan za dnem podajali v tesnem sodelovanju dokaze svoje vneme, odpornosti in napadalnega duha. Med seboj so tesno sodelovali. Madžarska vojska, ki je bila l. 1918 razorožena na podlagi mirovnih pogodb in reducirana na 30.000 ljudi, je sedaj kos sovražniku civilizacije in kljub vsej njegovi najmodernejši oboroženosti. Madžarska nima aspiracij, ki bi segale preko Karpatov, Madžarska ne zahteva nobenega ozemlja preko svojih tisočletnih meja, bori pa se za skupno zmago v okviru osi ter prispeva kri svojih sinov za poraz rdečega barbarstva.

Budimpešta, 8. jul. Kakor javlja MTI, so sovjetske čete v bojih z Madžari pri Kolomeji uporabljale dum-dum krogle.

Glede madžarskih uspehov na bojišču v Galiciji poročajo še naslednje podrobnosti:

Čeprav so bile sovjetske čete pri Kolomeji v številčni premoči ter so razpolagale z ugodnejšimi postojankami, so madžarske čete že po 15-minutnem boju pognale Ruse v beg. Madžarske izgube so bile pri tem neznatne.

V nadaljnjem prodiranju so madžarske čete dospele, kakor je bilo že javljeno, do Dnjestra in so reko na več mestih celo že prekoračile. Poskusi sovjetskih protinapadov so bili že po kratki borbi odbiti. Sovražnik je utrpel zelo težke izgube.

Budimpešta, 8. jul. d. Oblasti so kaznovale v Budimpešti 110.000 oseb, ki niso izpolnjevale predpisov o zatemnitvi. Vsi kršilci predpisov so Židje.

Letalski napad na Ciper

Odbiti sovražni napadi pri Tobruku

Glavni Stan Oboroženih Sil je objavil 8. julija naslednje 398. vojno poročilo:

Naše letalske formacije so bombardirale sovražno oporišče v Nikoziji (Ciper) ter so zadele letališke naprave. Tri letala na tleh so bila zažgana, mnogo drugih pa je bilo poškodovanih.

V severni Afriki na fronti pri Tobruku je bilo nekaj sunkov sovražnika, podvzetih s pehoto in oklopnimi vozili, nemudoma odbitih z našim ognjem.

Naši bombniki so zadeli utrdbene naprave v Tobruku ter letalska oporišča vzhodno od Marse Matrucha in so povzročili znatne eksplozije ter požare.

Angleška letala so metala bombe na Tripoli in Bengazi.

V vzhodni Afriki se je nadaljevala obojestranska aktivnost topništva v odseku pri Uolchefitu. Sovražnik je podvzel letalski napad na področje Gondarja ter je vrgel nekaj bomb na stanovanjski okraj.

★

Berlin, 8. jul. s. Nemški tisk soglasno ugotavlja čudovit odpor italijanskih čet pod poveljstvom generala Cazzore v odseku Galla Sidamo. Listi znova poudarjajo junaštvo italijanskih vojakov, ki so se borili v Abesiniji s sovražno premočjo in povzdigujejo prav tako junaški odpor zadnjih skupin, ki so v nevzdržnem položaju, pa se kljub temu hrabro borijo.

Monakovo, 8. jul. s. »Muenchener Neueste Nachrichten« pišejo o junaškem zadržanju italijanskih čet, ki so toliko mesecev branile ozemlje pri Galla Sidamo. List poudarja, da so te italijanske čete s krvavimi žrtvami zadrževale sovražnika in tako doprinesle znaten del k zmagovitim borbam osi proti angleškemu imperiju.

Madrid, 8. jul. Španski tisk se z globoko simpatijo spominja junaškega odpora italijanskih čet v Galla Sidamo in zlasti poudarja brzojavko generala Gazzere, ki govori o hrabrosti teh čet v boju za obrambo časti fašistične Italije.

Stockholm, 8. jul. s. Vsi listi objavljajo članke, v katerih opisujejo junaški odpor italijanskih čet v odseku Galla Sidamo in poudarjajo, da so se te čete predale šele potem, ko je bil zaradi popolnega pomanjkanja živeža vsak nadaljnji odpor nemogoč. Švedska javnost občuduje čudoviti odpor fašistične mladine, ki je branila čast Italije na okrvavljenih bojnih poljanah vzhodne Afrike pred sovražno premočjo.

Carigrad, 8. jul. s. List »Bežoglu« poveličuje junaško obrambo italijanskih čet v vzhodni Afriki. Z občudovanjem piše o vztrajni obrambi Ambe Alagi, zlasti pa Kerena ter opisuje obupen položaj, v katerem so bile čete v Galla Sidamu, ki niso mogle dobiti od nikoder hrane in novega orožja. Strateški cilj tega odpora je dosežen v polni meri. Sovražnik ni mogel razpolagati s svojim vojaštvom v drugih odsekih. Junaštvo teh italijanskih vojakov je neizpodbitno dejstvo, ki ga je moral priznati celo sovražnik.

Demanti o potopitvi križarke „Gorizia“

Rim, 8. jul. ir. Mornariško ministrstvo kategorično demantira angleško poročilo, češ, da je neka angleška podmornica potopila križarko »Gorizia«. Res je, da je 29. junija angleška podmornica napadla s torpedi divizijo italijanskih križark, med katerimi je bila tudi »Gorizia«, res je tudi, da so se italijanske vojne ladje s sijajnim manevriranjem izognile torpedom. Vse križarke so se v spremstvu štirih rušilcev varno vrnile v luko. Možno je, da si je angleška admiraliteta v propagandne svrhe izmislila potopitev »Gorizie«, možno pa je tudi, da je poveljnik angleške podmornice podal svojim predstojnikom napačno poročilo.

V Bukovini in Besarabiji

Bukarešta, 8. jul. d. Kakor javlja komunike generalnega štaba nemško-rumunskih čet, ki je bil objavljen kasno snoči, se nemško-rumunske vojaške operacije proti sovjetskim četam vzdolž rumunsko-sovjetske meje na vseh odsekih ugodno razvijajo ter napredujejo. Tisti del severne Bukovine, ki je pripadal prej Sovjetski uniji, je sedaj osvobojen. Tudi v Besarabiji se nemško-rumunski pohod nadaljuje. Rumunsko letalstvo in protiletalsko topništvo je na rumunski fronti doslej uničilo 121 sovjetskih letal, pri čemer je samo izgubilo le 9 aparatov.

Bukarešta, 8. jul. rs. Z moldavske fronte poročajo, da so rumunske čete dosegle novo zmago in sicer najtršo med vsemi, kar so jih doslej izvojevale in ki bo najbrže imela velike posledice na širokem delu moldavske fronte.

V petih dneh ofenzive so nemško-rumunske kolone v noči na 2. julij prešle Prut nasproti Jassyju, zasedle sovražne postojanke in prizadele sovražniku v ostrih bojih velike izgube. Znatno število sovjetskega motoriziranega orožja ni moglo spremeniti poteka bitke, ki je bila le za nekaj ur podaljšana in se je končala s pravim polomom sovjetskih čet. Rumunske čete so uničile mnogo bojnega orožja. Ob koncu petega dne so nemško-rumunski oddelki, ki so že prodrli 85 km na severovzhod, zasedli enega izmed najvažnejših krajev v Besarabiji. Rumuni so zajeli znatno število sovjetskih vojakov. Med ujetniki je bil tudi Rumun iz Besarabije, ki je pripovedoval, da so boljševiki nasilno mobilizirali moško prebivalstvo v Besarabiji ter ga prisilili v borbo tudi na rumunski fronti ne glede na narodnostno pripadnost. Ta ujetnik je tudi izpovedal, da boljševiki grozno trpinčijo redke rumunske in nemške vojne ujetnike. Politični komisarji izjavljajo, da Sovjetska zveza ne potrebuje vojnih ujetnikov, ker bi se z njimi načelo vprašanje preskrbe in prevoza.

Po zavzetju Černovic

Bukarešta, 8. jul. d. Današnji rumunski listi izražajo veliko veselje zaradi zopetne zasedbe Černovic. Listi objvaljajo slike mesta in uvodnike, ki proslavljajo ta dogodek. Novi župan v Černovicah dr. Luku je s svojim uradništvom že prevzel posle. Poslal je ob tej priliki kralju in min. predsedniku udanostne brzojavke.

Uničevanje poljskih pridelkov v Ukrajini

Helsinki, 8. julija s. Dopisniki švedskih listov v Lvovu opisujejo obupen položaj obsežnih polj in njiv v Ukrajini. Vsi soglasno ugotavljajo neoprostljivo brezskrbnost boljševikov glede na poljedelstvo. Sovjeti so tej brezskrbnosti pridružili sedaj tudi opustošenja. Boljševiki sistematsko požigajo vse, kjer se umikajo.

Grozote vojne

Berlin, 8. jul. s. Vsi nemški listi nadaljujejo poročanja o grozovitostih boljševiških tolp, ki se maščujejo nad neoboroženim civilnim prebivalstvom ter ne prizanašajo niti ženskam in otrokom.

Berlin, 8. jul. d. Sedaj potrjujejo, da so Sovjeti pred prihodom nemške vojske v Dubno tam pomorili 1500 žensk in moških.

Bombardiranje sovjetskih luk ob Črnem morju

Berlin, 8. jul. d. Nemško-rumunsko letalstvo je včeraj spet v velikem obsegu bombardiralo sovjetske luke ob Črnem morju. Glavni objekti so bile naprave, ki služijo sovjetski vojni mornarici. Vse sovjetsko črnomorsko brodovje je docela imobilizirano v svojih oporiščih in na milost in nemilost izpostavljeno udarcem letalstva osi.

Boji v zraku

Berlin, 8. julija d. O priliki poskusa napada sovjetskih bombnikov na postojanke nemškega topništva na južnovzhodnem delu fronte je bilo že takoj ob pričetku napada od nemških lovskih letal sestreljenih 20 sovjetskih bombnikov izmed 22. Letala niso niti utegnila odvreči svojih bomb. Preostali dve sovjetski letali sta napadli potem nemško poljsko bolnišnico in sanitetna vozila, čeprav je bilo taborišče jasno označeno z znaki Rdečega križa. Bombe so zadele v neposredno bližino šotora, v katerem prevezujejo ranjence. Ko sta se sovjetski letali potem pripravljali, da ponovita napad, se je pojavilo nemško lovsko letalo, ki je prisililo sovražni letali k umiku ter ju je potem obe nad sovjetskimi postojankami sestrelilo.

Razočarana ameriška propaganda

Rim, 8. jul. s. Angleška propaganda je že 24 ur naglo na umiku in opušča optimistično razpoloženje v zvezi z vestmi o vojni v Rusiji. Bržkone je prejela nalog, naj pripravi angleško javno mnenje na slabe vesti z bojišča najnovejših angleških prijateljev. V Londonu govore o zadnjih velikih ruskih protinapadih, a pripominjajo, da bi se morala ruske vojske omajala, če ne bi uspelo sovjetom ustaviti prodiranja Nemcev proti Leningradu, Moskvi in Kijevu. Odpornost ruske vojske bi se močno zmanjšala.

V nekem drugem angleškem radijskem poročilu je rečeno, da je bil ruski odpor srdit in pogumen, da pa to ni moglo spremeniti bistvenega dejstva, da so nemške čete prodirale v Rusijo z brzino po 35 do 40 km na dan. V drugem tednu vojne je bilo nemško prodiranje še hitrejše kakor v prvem. Angleška propaganda je celo v nasprotju z ruskimi službenimi vestmi sedaj prisiljena priznati, da se ruska vojska umika tudi na besarabskem odseku, da je ne bi nemške čete, ki so prodrle v Rusijo na osrednjem odseku, napadle z boka in za hrbtom. Nemške in rumunske čete prodirajo že od Černovic proti vzhodu.

Kako je prišlo do takega obrata v angleški propagandi, razlaga turški general Sakib, ki beleži v nekem turškem listu, da sovjeti niso v zadostni meri ocenili osebne hrabrosti nemških vojakov in vojaških sposobnosti nemških poveljnikov. Zato so pognali zaman v borbo ogromne množice ljudi, topništva in drugih vojnih sredstev. Tudi severoameriški tisk kaže, da so nemški uspehi na ruski fronti napravili na ameriško javno mnenje močan vtis.

Edenove simpatije za Sovjetsko Rusijo

Berlin, 8. jul. s. »Politisch-diplomatische Korrespondenz« se bavi z govorom angleškega zunanjega ministra Edena in ugotavlja predvsem, da »znani občudovalec Moskve ni samo pokazal svoje brezpogojne simpatije za Rusijo, temveč je slovesno obljubil, da bo Rusija deležna vse vojaške in gospodarske pomoči«. Branil je tudi sovjetski režim in zatrjeval, da hoče Hitler prestrašiti svet z rdečim strašilom.

Nadaljevanje na 2. strani

Medtem ko vsi civilizirani narodi obsojajo moskovske grozovitosti, bi Eden rad dopovedal, da je boljševizem le iznajdba osne propagande. Z nekega stališča ima angleški minister prav: anglosaška plutokracija bi namesto nove Evrope pač rajši imela boljševizirano Evropo, toda, kdor hoče izročiti Evropo moskovskim grozovitostim in uresničiti svoje reakcionarne načrte, mora izvajati posledice, to se pravi, da se mora izključiti iz nove dobe civiliziranih narodov. Danes se evropski narodi udeležujejo križarske vojne proti boljševizmu, ker vedo, da bodo vojni uspehi na strani nemške vojske.

Ameriški tisk o položaju v Rusiji

New York, 8. jul. s. Kakor je povsem naravno, zasleduje vse ameriško časopisje z največjo pozornostjo razvoj vojaških operacij na ruskem bojišču. Listi se spuščajo pri tem v skrajno diletantska ugibanja in v lahkoumne napovedi glede izida sedanje vojne. Sredi takih zmedenih sodb, ki razodevajo disorientacijo, pa se vendarle dvigajo tudi zelo ugledni glasovi, ki si prizadevajo, da predočijo ameriškemu javnemu mnenju realnost in mu svetujejo, naj se zaveda, da realnost ne more biti drugačna nego **neizogibna zmaga nemškega orožja nad Stalinovo Rusijo.** List »Philadelphia Inquirer« pravi, da ni nobenega dvoma o ogromni premoči nemške vojske tako glede discipline in sposobnosti čet kakor tudi glede vrednosti poveljnikov in končno glede učinkovitosti mehaniziranega materijala. Ob taki premoči, piše list, si je težko misliti, kako bi mogle sovjetske oborožene sile dolgo časa nuditi odpor.

Vojaški strokovnjak lista »New York Times« piše, da je bilo prodiranje nemških vojsk proti Kovnu, Leningradu in Minsku oziroma Moskvi še hitrejše kakor v drugih prilikah sedanje vojne. List »Sunday Times« zagotavlja, da bi padec Moskve pomenil usoden udarec za Stalinov režim, kajti Kreml je bil in je mogočna centrala ogromnega upravnega, industrijskega in poljedelskega omrežja, ki pokriva vso Rusijo in ki so jo ustvarili boljševiki.

Nemško vojno poročilo

Operacije na vzhodu se nadaljujejo po načrtu — Hudi letalski napadi na Anglijo

Iz Hitlerjevega glavnega stana, 8. jul. Vrhovno vojno poveljništvo objavlja naslednje poročilo:

Operacije na vzhodni fronti napredujejo po načrtu.

V boju proti Angliji je bombardiralo letalstvo zadnjo noč z močnimi silami in dobrim razgledom vojaške cilje v pristanišču v Southamptonu. Bombni zadetki težkih kalibrov v polno in tisoči zažigalnih bomb so povzročili razdejanja in številne velike požare v skladiščih, dokih in preskrbovalnih obratih. Drugi učinkoviti letalski napadi so bili usmerjeni na pristaniške naprave v Portsmouthu in Margateu. Dve veliki trgovski ladji iz konvoja vzhodno od Margatea sta bili zadeti z bombami.

Močan oddelek nemških bojnih letal je napadel v noči na 7. julij angleško pomorsko oporišče Aleksandrijo. Z bombami je bil zadet plavajoči žerjav kakor tudi razne vojaško važne naprave v pristanišču in v mestu. Nastali so tudi veliki požari.

Ob poskusih napadov na obalo Kanala je bilo pri dveh lastnih izgubah v letalskih bitkah sestreljenih 11 angleških letal, mornariško topništvo pa je sestrelilo eno angleško letalo.

Sovražnik je metal v pretekli noči na razne kraje zapadne Nemčije eksplozivne in zažigalne bombe. Civilno prebivalstvo je utrpelo izgube na mrtvih in ranjencih. Predvsem so v Kölnu in Münstru nastala večja razdejanja v stanovanjskih okrajih. Pri teh napadih kakor tudi pri nočnih prodorih sovražnika v prostor okoli Callaisa je bilo 16 angleških letal sestreljenih in sicer 13 od nočnih lovcev in protiletalskega topništva, 3 pa od edinic vojne mornarice.

Polkovnik Rothenburg, poveljnik oklopnega polka, major von Steinkeller, poveljnik bataljona motoriziranih strelcev, poročnik Schenkel v izvidniškem oddelku, poročnik Ponath in podporočnik Kremers v pionirskem bataljonu, podporočnik Kroeger v oddelku oklopnih lovcev, podporočnik Zumpe v pehotnem polku so se s hrabrostjo posebno odlikovali.

Stotnik Lauber in poročnik Böhme v nekem protiletalskem oddelku sta v bojih ob mostiščih Berezine pokazala prav tako posebno hrabrost.

Napadi na Sueški prekop in Aleksandrijo

Berlin, 8. jul. d. O napadu, ki ga je nemško letalstvo izvršilo na Aleksandrijo 6. julija, pripominjajo na merodajnem mestu, da je bila ob tej priliki zadeta tudi neka britanska letalska matična ladja ter potopljen plavajoči dok. Kljub zelo močnemu zapornemu ognju sovražnega protiletalskega topništva je nemškim letalom končno vendarle uspelo vreči bombe na sovražno letalsko matično ladjo, zasidrano v aleksandrijski luki. Ena izmed težkih bomb je ladjo raztrgala na boku. Druga bomba je pogodila ladjo v sprednjem delu, tako da se je takoj začela nagibati na stran Bombe manjšega kalibra so nato tako hudo poškodovale v luki ležeči plavajoči dok, da se je potopil. V luki so izbruhnili veliki požari. Razen tovornega kolodvora je bilo po bombardiranju hudo poškodovanih tudi mnogo zgradb v raznih okrajih Aleksandrije. Vsa nemška letala so se vrnila nepoškodovana s tega napada.

Berlin, 8. julija d. Z merodajnega nemškega mesta objavljajo danes dodatno poročilo o nočnih napadih nemških borbenih letal na Sueški prekop v noči na nedeljo. Nemška letala so metala bombe vseh kalibrov, ki so v več primerih v celo zadele razne sovražnikove vojaško važne cilje, kakor so to lahko opazovali piloti. Močnejše skupine nemških borbenih letal so nato v nedeljo zopet z dobrim uspehom napadle britansko mornariško oporišče Aleksandrijo v Egiptu. Nemška letala so metala bombe vseh kalibrov, ki so zadele v aleksandrijski luki doke in pomole, kakor tudi skladiščne doke in tovorni kolodvor.

Turška sodba o položaju na vzhodni fronti

Ankara, 8. julija d. Turški tisk kaže naraščajoč pesimizem tako glede političnega kakor tudi vojaškega položaja Sovjetske zveze. Turški listi objavljajo zelo poučne zemljevide, ki prikazujejo naglo prodiranje nemških čet na sovjetsko ozemlje. Kar se tiče neugodnega političnega položaja, v katerem je Sovjetska zveza, je zelo značilno mnenje, ki ga je izrazil uvodničar polslužbenega turškega glasila »Ulusa«. V razmotrivanju zadnjega Stalinovega govora prihaja do zaključka, da je Stalinov nalog, naj sovjetske čete na umiku vse uničijo za seboj, odvisen od dveh okoliščin, in sicer: 1. od tega, ali bodo sovjetske čete sploh imele dovolj časa za uničenje vseh zalog živeža, in 2. od tega, v koliko bo sovjetsko prebivalstvo voljno izpolniti Stalinov ukaz in v koliko bo dovolilo sovjetski vojski uničevati prepotrebni živež in druge stvari. »Ulusov« uvodničar je prepričan, da ne bodo sovjetske čete utegnile uničevati zaloge živeža in tudi sovjetsko prebivalstvo ni voljno umirati za Stalinovo stvar. Isti pisec tudi naglaša, da dokazujejo razne okoliščine, kako se notranja politična struktura Sovjetske zveze vse bolj maje.

V zvezi s Stalinovim ukazom o uničenju vseh vojaško važnih naprav opozarjajo v političnih krogih v Ankari na interese, ki so bili Turčiji priznani po mirovni pogodbi, sklenjeni v Karsovu l. 1920. Interese, ki jih ima Turčija po tej pogodbi v sovjetski petrolejski luki Batumu in pri sovjetskih petrolejskih izvirih, bi bili z izvršitvijo Stalinovega ukaza hudo prizadeti.

Kar se tiče vojaškega položaja Sovjetske zveze, je zelo značilno pesimistično presojanje obeh najbolj upoštevanih turških vojaških kometatorjev generala Erkelita in generala Sabisa. Oba vojaška kritika prihajata v analizah, ki jih objavljata v listih »Džumhuriet« in »Tasviri Efkar«, soglasno do zaključka, da ruska vojska ne more organizirati nove obrambne fronte vzdolž reke Dnjestra ter zaradi tega tudi ne bo vzdržala na Stalinovi črti, ker pač ni dovolj odporna in organizirana, da bi mogla vzdržati siloviti nemški pritisk.

Turški protest v Londonu

Rim, 8. jul. s. Angleška polslužbena agencija je objavila, da so angleška letala v bližini Adalije napadla in potopila francosko tovorno ladjo »Saint Didier«. Ladja je bila s tovorom vojnih potrebščin na poti v Sirijo.

Ankara, 8. julija d. Kakor poroča ankarski radio, je turška vlada protestirala pri britanski vladi zaradi napada v turških teritorialnih vodah na francoski tovorni parnik »St. Didier«. Britanska letala so na francoski parnik, ki je priplul v neko turško luko v Anatoliji, izstrelila dva torpeda, ko so francosko ladjo tudi že prej napadla v bližini anatolske obale. Francoska ladja, ki je imela na krovu 280 ljudi, se je potopil. 260 ljudi, med njimi tudi nekaj vojakov in častnikov, se je rešilo na obalo. Pet ljudi je naknadno podleglo dobljenim poškodbam. Rešeni vojaki so bili takoj internirani. Angleški torpedi so povzročili tudi znatno škodo na pristaniških napravah turške luke.

Ankara, 8. jul. d. Dodatno k potopitvi francoskega parnika »St. Didier«, zaradi katere je turška vlada protestirala v Londonu, so se izvedele še tele podrobnosti:

Britanska letala so francoski parnik napadla, ko je bil še na visokem morju. Parnik se je nato zatekel v turško luko Anatolije. Čeprav je bil parnik v turških teritorialnih vodah, so britanska letala napad obnovila ter s torpedi parnik potopila. Izmed 280 ljudi, ki so bili na krovu, je bilo 205 vojakov, 34 podčastnikov, 25 častnikov, 16 mož pa je štela posadka. Rešilo se je 260 ljudi, toda štirje so kasneje umrli, medtem ko jih je 15 bilo oddanih v bolnišnice, ker so pri napadu utrpeli poškodbe. V turških krogih demantirajo trditev, s katero hoče Velika Britanija opravičiti svoj napad, češ da je imela francoska ladja turško zastavo. V resnici je bila na parniku dobro vidna francoska trikolora.

Ismet Ineni na potovanju po vzhodni Turčiji

Ankara, 8. julija d. Kakor poroča turški radio, je Ismet Ineni preteklo noč odpotoval iz Ankare v vzhodno Turčijo, kjer bo izvršil inspekcijo.

Varnostni ukrepi v Carigradu

Carigrad, 8. jul. d. Petrolejske družbe, ki so doslej imele svoj sedež v Carigradu, so se preselile v mesto Konijo v Anatoliji. Tudi petrolejski rezervoarji bodo v kratkem preseljeni iz Carigrada v Ankaro.

Letalski boji na zapadu

Berlin, 8. jul. d. Več eskadril angleških bojnih letal je pod zaščito lovskih letal včeraj popoldne zopet napadlo francosko obalo ob Kanalu. Več stanovanjskih hiš je bilo zadetih, prav tako pa je bila poškodovana neka tovarna. Več francoskih civilistov je bilo ubitih. V letalskih bitkah so nemški lovci sestrelili angleški bombnik tipa Bristol-Blenheim in 5 lovskih aparatov tipa Spitfire.

Berlin, 8. jul. d. V noči na torek so britanski bombniki preleteli več krajev v zapadni in severozapadni Nemčiji. Kakor javljajo davi z merodajnega nemškega mesta, so britanska letala na več krajih metala rušilne in zažigalne bombe, ki so v več mestih povzročile škodo na zgradbah. Med civilnim prebivalstvom je bilo nekaj človeških žrtev.

Berlin, 8. jul. d. Kakor je bilo davi objavljeno z merodajnega mesta, je britansko letalstvo med svojimi včerajšnjimi napadi ob Rokavskem prelivu izgubilo v celoti 12 letal. V borbah, ki so se razvile med nemškimi lovskimi letali ter sovražnikovimi eskadrami, ki so bile v spremstvu sovražnikovih borbenih letal, nemško letalstvo ni utrpelo nikakih izgub.

Stockholm, 8. jul. d. Kakor poročajo iz Londona, je angleško letalsko ministrstvo davi objavilo v svojem običajnem komunikeju, da so nemška letala preteklo noč izvršila močan napad na neko mesto v južni Angliji. Angleški komunike pravi, da je bila povzročena v tem mestu gmotna škoda ter da so izbruhnili požari. Bilo je tudi več človeških žrtev, vendar pa točni podatki še niso na razpolago. Razen na to mesto, ki so ga nemška letala posebno hudo bombardirala, so bile vržene bombe tudi še na več točk v južni in jugovzhodni Angliji, kjer je bila prav tako povzročena gmotna škoda in so napadi zahtevali človeške žrtve.

Stockholm, 8. julija. d. Dodatno k poročilu angleškega letalskega ministrstva, ki priznava, da je nemško letalstvo preteklo noč v večjem obsegu obnovilo svoje napade proti Angliji, se doznava, da je bil Southampton tisto mesto v južni Angliji, o katerem pravi angleško poročilo, da je bil nanj izvršen posebno močan nemški letalski napad.

Davi v zgodnjih urah so britanska letala skušala bombardirati razne objekte na francoski obali Rokavskega preliva.

Stockholm, 8. jul. s Iz Londona poročajo, da je britansko letalstvo v okviru svojih snočnjih akcij nad zapadno Nemčijo, preletelo Köln, Osnabrück, Münster in Frankfurt. Razen tega so britanski bombniki ponovno skušali preleteti luki Calais in Boulogne na francoski obali Rokavskega preliva.

Rimska Opera je prišla

Ljubljana, 8. julija

Popoldne so se pripeljali iz Zagreba v Ljubljano italijanski umetniki, ki bodo dva večera gostovali tudi v ljubljanski Operi. Okoli 3. se je zbralo na kolodvoru že polno ljudi, ki so prišli k sprejemu slavnih pevcev. Posebno številno je bilo zastopano gledališče z obema ravnateljema, generalnim tajnikom, pa celo vrsto igralk in igralcev. Navzočni so bili prefekt dr. Bisia kot zastopnik Eksc. Graziolija, župan dr. Adlešič ter številni drugi zastopniki javnih ustanov. Vlak je prišel s polurno zamudo. Ko so umetniki izstopali, se je vsa množica zgrnila okoli njih, predstavniki oblastev in njihovi ljubljanski stanovski tovariši pa so jim stisnili roke in jim zaželeli srečno bivanje v glavnem mestu Slovencev.

Moskovska vlada zahteva od Japonske pojasnila

Ankara, 8. julija d. Kakor poročajo iz Moskve, je sovjetski komisar za zunanje zadeve ter namestnik predsednika sovjetskega obrambnega sveta Molotov sporočil japonskemu poslaniku v Moskvi, da pričakuje Sovjetska zveza »»jasne definicije japonskega stališča do sovjetsko-nemške vojne«. Na podlagi vesti, s katerimi razpolagajo v diplomatskih krogih turške prestolnice, je japonski poslanik opozoril sovjetskega zunanjega komisarja, da je japonska vlada na podlagi novo nastalega položaja podala svojo izjavo ter da zaradi tega ni računati z nadaljnjimi japonskimi pojasnili. Japonski poslanik je le pripomnil, da bo željo sovjetske vlade sporočil svoji vladi v Tokiu.

Sovražnosti med Perujem in Ekvadorjem

Bogota, 8. jul. s. Obmejni spopadi med ekvatorskimi in perujskimi četami se nadaljujejo vedno bolj intenzivno. V spopade posega tudi že topništvo. Na obeh straneh je bilo že mnogo žrtev. Štiri perujska letala so bombardirala nekaj krajev v Ekvadoru.

Lima, 8. jul. s. Perujska vlada je izdala komunike, v katerem javlja, da so ekvadorske čete 5. in 6. t. m. napadle tri obmejne perujske straže. Ekvadorski napad je bil odbit. Ekvadorci so izgubili več mož, 16 jih je padlo, več pa je bilo ranjenih. Na perujski strani je bil samo en mrtvec. Predsednik perujske republike je poslal poveljniku severnih obmejnih čet sporočilo, da je treba z neupoglijivo voljo braniti ozemeljsko nedotakljivost republike.

Popis prebivalstva v Ljubljanski pokrajini

Visoki Komisar za Ljubljansko pokrajino **odreja** glede na nujno potrebo, da se spozna sedanje stanje prebivalstva (številčno in po kakovostni sestavi) v posameznih občinah Ljubljanske pokrajine:

Čl. 1. Za dan 31. julija 1941-XIX se odreja v Ljubljanski pokrajini popis prebivalstva. Vojaki italijanske oborožene sile vseh stopenj, vštevši kr. karabinjerje in kr. finančno stražo, so izvzeti od popisa.

Čl. 2. Popisni organi so: a) pokrajinski popisni urad, ki ga vodi višji uradnik Osrednjega zavoda za statistiko in je sestavljen iz pokrajinskih popisnih inspektorjev ter pokrajinskih popisnih revizorjev; b) občinski popisni uradi, katerim načeljujejo župani ali komisarji in so sestavljeni iz občinskih tajnikov in popisnih uradnikov.

Čl. 3. Izvršilni predpisi za popis prebivalstva, ki jih izda Osrednji zavod za statistiko sporazumno z Visokim komisariatom, se objavijo pozneje.

Čl. 4. Družinski poglavarji in predstavniki zajednic oziroma tisti, ki veljajo za take, če so odsotni ali zadržani pa njih namestniki, so dolžni napisati ali dati zase in za tedaj navzoče ali začasno odsotne družinske člane ali člane zajednic v popisnih polah zahtevane podatke.

Čl. 5. Kdor ne bi hotel napisati ali dati zahtevane podatke ali bi jih vedoma navedel napačno ali nepopolno, se kaznuje v denarju od 500.— do 2000.— lir, v hujših primerih pa z zaporom do treh mesecev.

Čl. 6. Ta naredba stopi v veljavo z dnem objave v Službenem listu za Ljubljansko pokrajino.

Ljubljana, 5. julija 1941-XIX.

Visoki Komisar **Emilio Grazioli**

Gospodarstvo

K odkritju naftinih ležišč na Hrvatskem

V začetku junija smo poročali, da so v Gojli pri Kutini, nedaleč od Novske, na progi Zagreb—Novska, odkrili izdaten izvor nafte. Kutina leži v znanem terenu, ki se razteza severno od Novske in kjer se že dolgo vrsto let pridobiva zemeljski plin (metan). Ležišča zemeljskega plina so odkrili leta 1917 najprej v Bujavici pri znanem zdravilišču Lipiku, kjer so pri vrtanu v globini 350 m naleteli na plin z ogromnim pritiskom preko 30 atmosfer. Izvor so takrat le s težavo zaprli, da bi plin brez koristi ne uhajal. Pri poznejšem vrtanju v globini 350 m naleteli na plin z erupcije nafte, pomešane s plinom. Podrobna raziskava terena je pokazala, da so na področju Bujavice ogromne količine zemeljskega plina, pod katerimi so že takrat domnevali ležišča nafte. Zato so vrtali naprej, vendar so tudi v globini 600 do 700 m ugotovili le nove plinske horizonte. Sedaj cenijo na tem področju količino plina pod zemljo na milijarde kubičnih metrov. Zemski plin v Bujavici se izkorišča od leta 1920. Tudi v sosedni Kutini že vrsto let pridobivajo zemeljski plin, ki ga predelujejo zlasti v saje, uporabljajo pa ga tudi kot pogonsko sredstvo. Pri nadaljnjem vrtanju v globino so v začetku junija v globini 800 m končno naleteli na izvor nafte.

Kakor sedaj poročajo iz Zagreba, je novi izvor nafte prav izdaten. Teren med Kutino in Bujavico nudi po ugotovitvi strokovnjakov velike možnosti za pridobivanje nafte. Strokovnjaki sodijo, da bo Hrvatska na tem področju lahko pridobila toliko nafte, da bo krila ne le potrebe Hrvatske, temveč bo ostala še možnost za izvoz nafte. Raziskovanja se sedaj raztezajo še na širše področje, na katerem so že prej ugotovili ležišča zemeljskega plina in kjer biološke sestavine kažejo na to, da so globoko v zemlji ležišča nafte.

Rimska agencija L'Informazione Economica Italiana poroča v zvezi z odkritjem naftinih ležišč pri Kutini, da je ta ležišča odkrila Medjimurska petrolejska d. d., ki jo od jeseni 1940 kontrolira italijanska poldržavna družba AGIP (Azienda Generale Italiana Petroli). Medjimurska petrolejska d. d. obstoji že od leta 1924. V zvezi z novim poizkusnim vrtanjem je družba v juniju 1939 zvišala svojo glavnico od 2.5 na 12.5 milijona dinarjev. Pri tem povišanju glavnice je dobila država v smislu zakonskih določb 25 % delnic. Te delnice so sedaj prešle v last države Hrvatske. V jeseni 1940 je večinski paket delnic odkupila imenovana italijanska družba AGIP, in sicer od švicarske družbe Holdinghand A. G. iz Chura v Švici, nakar je bil za predsednika družbe izvoljen inž. Cobolli Gigli, za podpredsednika pa sta bila izvoljena Duca Caraffa d'Adria in dr. Niko Ilić.

Preureditev železnic v zasedeni Rusiji na normalni tir

Iz Berlina poročajo, da na zasedenem področju Rusije naglo napredujejo dela pri preureditvi železniških prog na normalni tir. Ruske železnice, kakor je znano, nimajo normalne širine tira, temveč so urejene za ruski široki tir. Številni oddelki nemške vojske so sedaj na delu, da prestavljajo tračnice za ožji normalni tir, da nemški vlaki lahko vozijo po ruskih železnicah.

Večina evropskih držav ima na železnicah normalni tir, pri katerem znaša oddaljenost med obema tirnicama, merjeno od znotraj, 1.435 m. To je prvotna širina, ki so jo pričeli uporabljati v Angliji in je z angleškimi lokomotivami prešla tudi na evropsko celino. V prvih desetletjih razvoja železnic je vladal v tem pogledu v Evropi precejšen nered. Šele leta 1886. so na mednarodni konferenci v Bernu sklenile Nemčija, Avstro-Ogrska, Francija, Italija in Švica, da bodo uporabljale normalni tir v širini 1.345 m. Polagoma so se temu prilagodile tudi ostale evropske države. Švedska in Norveška sta prvotno zaradi goratega terena uporabljali svojo posebno širino tira 1.067 m, vendar sta pozneje preuredili svoje proge na normalni tir. Danes imajo v Evropi vse države normalni tir, razen Španije, Portugalske in Rusije. V nekaterih državah imajo poleg normalnotirnih še ozkotirne železnice (po večini s širino tira 76 cm), to pa le v težavnem terenu (kakor n. pr. v Bosni) in v premogovnih ali gozdnih revirjih za prevoz rud in lesa.

V Španiji in Portugalski imajo posebno širok tir, pri katerem znaša razdalja med tirnicama 1.676 m, kar povzroča na špansko-francoski meji precejšnje težave, ker morajo blago prekladati iz vagonov za široki tir na vagone za normalni tir in obratno.

V Rusiji so prvo železnico iz Petrograda v Carskoje selo zgradili v širini tira 1.82 m. Avstrijski inženjer von Gerstner, ki je gradil to prvo rusko železniško progo, je zastopal stališče, da je potrebna večja tirna širina, če naj bo lokomotiva dovolj močna, da vleče večje število vagonov. Pozneje so v Rusiji pričeli uporabljati drugo širino tira, pri kateri znaša oddaljenost med tirnicama 1.524 m. Pri tem je končno tudi ostalo in tako imata Rusija in Finska še danes ta široki tir. Po svetovni vojni je Poljska preuredila svoje železniške proge na normalni tir, od baltiških držav pa le Litva.

Ko je bila leta 1939. med Nemčijo in Rusijo določena demarkacijska meja na Poljskem, je ruska železniška uprava na ozemlju Vzhodne Poljske takoj prestavila tirnice na rusko širino in je tej širini prilagodila tudi vagone, prevzete od Poljske. Isto je Rusija storila po zasedbi Litve, ki je imela normalnotirne proge.

Sedaj pa so na delu številne nemške železniške čete, ki na dosedanjem ruskem ozemlju naglo preurejajo železniški tir na normalno širino, da bi se čimprej obnovil promet na bivših ruskih železnicah, kar je važno za oskrbo nemške vojske, ki prodira v Rusijo. Za sedaj preurejajo na ta način seveda le glavne proge. Na ostalih progah so našli začasno rešitev tako, da s posebnimi dvigali prestavijo vagone z ozkih na široke osi. Kjer pa to ni mogoče, se mora blago pretovoriti na vagone za široki tir.

Gospodarske vesti

Razdeljevanje moke pekom in trgovcem. Mestni preskrbovalni urad obvešča vse peke in trgovce v Ljubljani, da bo danes, v sredo 9. t. m., začel razdeljevati moko v II. nadstropju Mestnega doma tako, da bodo o ponedeljkih, sredah in petkih dobivali moko peki, ob torkih trgovci od začetne črke A—K, ob četrtkih trgovci od začetne črke L—P, ob sobotah pa trgovci od začetne črke R—Ž. Razdeljevanje moke bo vse te dni po navedenem razporedu od 7.30 do 11., peki in trgovci pa naj se natanko ravnajo po tem razporedu.

= **Italijanska avtomobilska tvornica Alfa Romeo,** ki izdeluje poleg avtomobilov tudi letalske motorje, izkazuje za leto 1940 na glavnico, ki je povišana od 93 na 240 milijonov lir, čisti dobiček v višini 14.09 milijona lir (prejšnje leto 8.62). Družba bo na povišano glavnico izplačala nespremenjeno 6% dividendo.

= **Francoske državne finance.** Francoska vlada je v znaku normalizacije finančnega in gospodarskega položaja objavila proračun za drugo polletje 1941 s celotnim pregledom za vse leto 1941. (doslej je vlada objavljala le četrtletne proračune izdatkov). Celotni izdatki državnega proračuna (brez izdatkov za stroške nemške zasedbe) bodo znašali za vse leto 1941. okrog 141 milijard frankov; od tega odpade na prvo četrtletje 39.7 milijarde frankov, na drugo četrtletje 32.1 milijarde frankov, na drugo polletje pa 69 milijard frankov. Dotok davkov in ostalih državnih dohodkov se je v teku letošnjega leta bistveno zmanjšal. Francoska vlada pričakuje, da bodo za vse leto znašali dohodki 90 milijard frankov, medtem ko so bili v začetku leta ocenjeni le na 40 milijard, v maju pa na 60 do 70 milijard. Ti dohodki zadostujejo za kritje rednih izdatkov, za kritje izrednih izdatkov pa najema francoska vlada potrebna posojila. Izdatke za nemško zasedbo (300 milijonov frankov dnevno) je francoska vlada doslej krila do polovice z najetjem notranjih posojil, drugo polovico pa je krila z najetjem kredita pri Francoski banki.

= **Gospodarstvo v Srbiji.** »Frankfurter Zeitung« prinaša daljši članek o obnovi gospodarstva v Srbiji, iz katerega posnemamo naslednje: Skrb zaradi prehrane v Srbiji je v glavnem odstranjena. Izkazalo se je, da za sedaj ni potrebe, da bi se uvedel sistem racioniranja, zlasti ker je potrošnja v mestu in na deželi zelo različna. Izgledi za letošnjo letino so prav dobri. Okupacijska oblastva so pooblastila Prizad za odkup pšenice. Prizad ima izključno pravico odkupiti žito. Za staro pšenico je določena povišana cena 350 din za metrski stot, kar bolje ustreza ceni 250 din za stot koruze. Navzlic dobri letini ni računati, da bo Srbija v novih mejah izvažala žito. Koruzo bodo predvsem potrošili za pitanje svinj, nakar bodo izvažali svinje. Stanje živine se zaradi vojne ni mnogo spremenilo. Dogon živine na sejme je normalen in celo obilen. Pričakovati je, da bo Srbija še letos pričela v večjem obsegu izvažati poleg svinj tudi jajca in perutnino. Vrhu tega kaže, da bo prav dobra letina sliv. Od 44 milijonov sliv je na področju Srbije 25 milijonov dreves, tako da bo imela Srbija na tem področju znaten izvozni presežek. Poleg agrarnih proizvodov bo Srbija izvažala baker, svinec, cink in antimon ter nekatere industrijske proizvode, zlasti proizvode kemične industrije.

= **Trgovinska pogajanja Hrvatske z Rumunijo in Slovaško.** Iz Zagreba poročajo, da se bodo ta teden pričela trgovinska pogajanja z Rumunijo in Slovaško. Rumunska vlada je sporočila hrvatski vladi, da bo rumunska delegacija prispela v Zagreb 10. t. m., slovaška vlada pa je sporočila, da bo slovaška gospodarska delegacija prispela vt Zagreb 14. t. m.

= **Zagrebški jesenski velesejem.** Po vesteh iz Zagreba je termin letošnjega jesenskega velesejma definitivno določen in bo od 6. do 15. septembra t. l. prirejen I. mednarodni velesejem v državi Hrvatski.

Vojna na morju

Berlin, 8. jul. s. Glede na udarce, ki jih zadajajo angleški mornarici nemška letala in nemške podmornice, piše neki vojni dopisnik v današnjem »Völkischer Beobachterju« o zmagovitih operacijah pomožne nemške križarke, ki je dovedla v neko pristanišče 12.000tonsko sovražno ladjo, natovorjeno z oljem, mastjo in mesom.

New York, 8. jul. s. Kakor poročajo iz Cristobala v pasu Panamskega prekopa, je pristaniški poveljnik prepovedal vsak prihod in odhod ladij iz Cristobala in Balboe v večernem in nočnem času.

Nove ladjedelnice v Ameriki

Washington, 8. jul. s. Za mornarico Zedinjenih držav bodo zgrajene nove ladjedelnice, ker dosedanje ne zadostujejo več za gradnjo novih in za popravila starih ladij. Vlada podpira seveda ta načrt in je zainteresirala zanj zvezni kongres. Gre za vsoto 300 milijonov dolarjev za nove ladjedelnice in za 160 milijonov za zboljšanje in razširjenje dosedanjih naprav.

Pogrešano ameriško mornariško letalo

Washington, 8. julija s. Ameriško ministrstvo za vojno mornarico je objavilo, da se eno izmed letal stražne službe ob severni in zapadni obali Zedinjenih držav od 3. julija ni vrnilo na svoje oporišče. Letalo je imelo na krovu posadko sedmih mož.

Šubičeva ulica zvezana s Kongresnim trgom

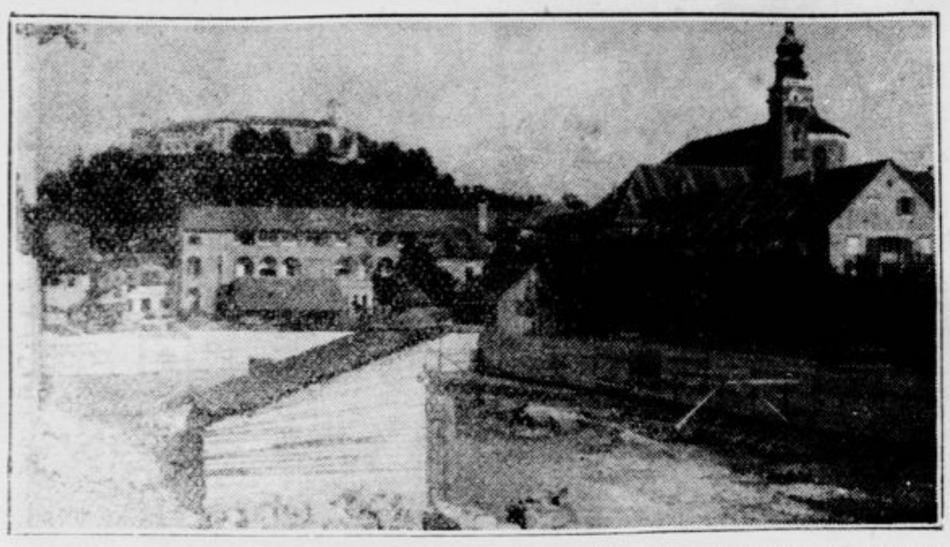

Vogalni del starega nunskega zidu ob Muzejskem trgu. Skozi ruševine je videti grad in del samostanske šole z vrtne strani

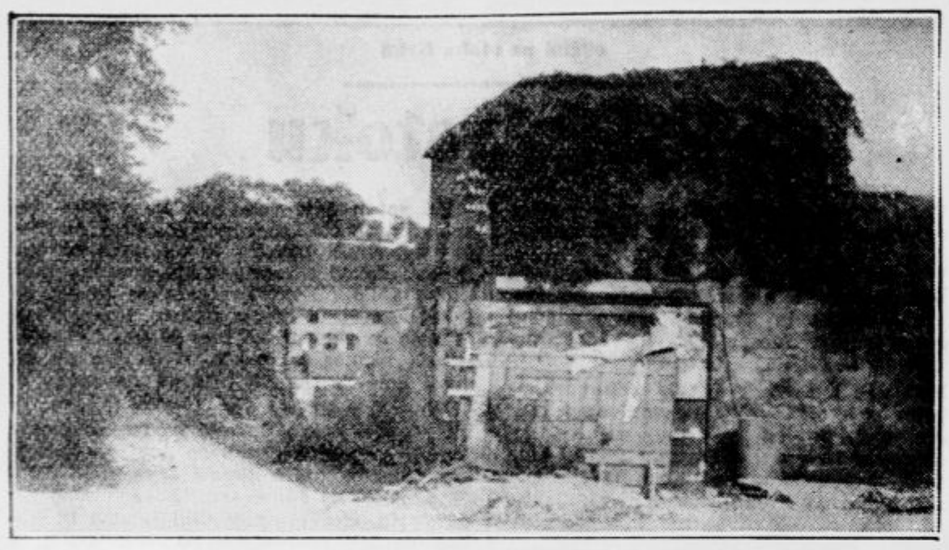

Pogled na del samostanskega vrta, koder delajo podaljšek Šubičeve ulice

Ljubljana, 8. junija.

Kongresni trg, največji med ljubljanskimi trgi je imel doslej z zapadnim in severozapadnim delom mesta prav slabe zveze. Zaprav je v te smeri vodila le Nunska ulica, tako imenovana steza za visokim južnim zidovjem samostanskega vrta. Erjavčeva in Knafljeva ulica sta bila posredna izhoda iz trga, saj sta vodila iz Gradišča oziroma Šelenburgove ulice. Najnaravnejša zveza Kongresnega z omenjenim delom mesta pa bo postala podaljšana Šubičeva ulica, ki bo po ravni cestni zvezi vezala Bleiweisovo cesto od muzeja ter trg tik ob Kazini.

Novi del podaljšane ulice, ki ga pravkar grade, bo 20 m širok in je speljan preko severnega krajnega dela samostanskega vrta. Te dni so pričeli rušiti visoko zidovje in so se koj prikazali povsem novi razgledi. Posebno lep je pogled na ljubljanski grad.

Do Kongresnega trga izpeljana Šubičeva ulica utegne postati ena najlepših ulic v mestu, čeprav jo bo z desne strani ograjevalo novo visoko zidovje nunskega vrta. Ta novi zid bo zgrajen iz klesanega kamna, arhitektonsko prav okusno. Višje zgoraj proti trgu bo prešel v novo hišo samostanske gimnazije, ki so jo nune že pričele graditi. Na nasprotni strani je nastalo nekaj stavbišč, ki jih bodo verjetno kaj kmalu pozidali; mogoča pa bo tudi dokončna izgradnja bivše banovinske hranilnice, katere južni del ni dograjen in je zidovje obeh traktov kar odsekano. V takem stanju bi hiša ob novi cesti zelo kazila celotno perspektivo.

Kaže, da bo cesta še to leto odprta za promet. Rušenje enonadstropne hiše ob Kongresnem trgu dobro napreduje, podirati so pričeli tudi že del dvonadstropne uršulinske šole v širini okrog 8 m, kolikor je bilo potrebno za ravno izpeljavo podaljška Šubičeve ulice.

Ko bodo dela končana, se bosta s trga nudili dve značilni sliki: proti ljubljanskemu gradu, ki tudi že nestrpno čaka svoje obnove in proti Tivoliju oziroma Rožniku, neizčrpnemu filtru in dobavitelju svežega zraka za Ljubljano.

Živahen sejem v Novem mestu

Na ponudbo je zmerom več blaga, da se tudi cene nižajo

Novo mesto, 8. julija.

Na ponedeljkovem živilskem trgu, ki se je po vojni vršil prvič skupno z živinskim sejmom, je bil viden precej večji dotok živil iz bližnje in daljne okolice. Prvič je bilo letos na trgu na prodaj več mlečnih izdelkov ter se je tudi mleko nekoliko pocenilo in so ga prodajalke že prodajale po 1.50 do 2 liri liter. Tudi sladka smetana se je pocenila na 12 do 14 lir liter, pregreta smetana pa na 11 do 14 lir liter. Malo več je bilo tudi surovega masla. Zavitki surovega masla in hlebčki sira, ki so se še pred vojno prodajali po 1 din, so do danes poskočili v ceni na 1 liro. Sicer pa je bila cena surovemu maslu 20 do 25 lir kilogram, jajcem pa po 1 liro. Občutno znižale pa so se cene zelenjavi in deloma tudi krompirju, za kar pa se morajo gospodinje zahvaliti edino podjetnemu italijanskemu trgovcu, ki je pričel v Kandiji po razmeroma nizkih cenah na debelo prodajati poleg vina in južnih pridelkov tudi uvoženo zelenjavo in krompir, slednjega po 2 liri kg. Nočejo pa popustiti cene povrtnini, predvsem stročjemu fižolu, ki še vedno stane 7 do 8 lir kg (1.50 lire krožnik), zelenemu grahu 5 lir kg (1 liro krožnik), paradižnikom 6 lir kg, čebuli 6 lir kilogram , cvetači 1 do 1.50 lire glava in lisičkam 1 liro krožnik. Tudi s sadjem je bil trg razmeroma dobro založen in poleg večjih količin češenj, borovnic, jagod, marelic in hrušk so bili letos prvikrat na prodaj tudi zeleni orehi po 20 kosov za liro. Okoliške prodajalke pa so preplavile trg tudi z zdravilnimi zelišči in sadikami, katerih cene pa so še popolnoma primerne za današnje razmere.

Tudi vsakomesečni živinski sejem, ki je redno vsak prvi ponedeljek v mesecu, prihaja počasi v pravi tir, vendar je bilo danes v primeri s prejšnjimi sejmi mnogo manj živine na prodaj. Največje pomanjkanje se je opazilo pri klavni živini, katere kmetje sploh niso prignali na sejem, temveč čakajo rajši z njo na mesarja doma. Sicer so pa kmetje prignali na sejem samo telice in prešiče za rejo, krave mlekarice in vole za kmetska poljska dela. Povpraševanje po tovrstni živini je bilo zelo veliko, vendar so bile cene živini tako visoke, da je marsikateri resen kupec moral oditi domov praznih rok, kmetje pa so tudi rajši gnali svojo živino spet domov, kakor da bi pri nastavljeni ceni le malenkost popustili. — Na sejmu je bilo največ prešičev, v pretežni meri po 6 tednov starih, ki so se prodajali po 250 do 300 lir. Nekoliko pa je bilo tudi 6 mesecev starih prešičev, tako imenovanih dolenjskih ščetinarjev, za katere pa so kmetje zahtevali kar 900 do 1000 lir za rep. Klavnih svinj pa sploh ni bilo na prodaj. Med govejo živino je bilo zelo mnogo krav mlekaric, pretežno montafonske in pincgavske pasme. Osem let staro brejo kravo mlekarico montafonske pasme so prodali za 5000 lir, 12letno kravo mlekarico pincgavske pasme pa za 4000 lir. Par volov montafoncev, dve leti starih, je stal 6000 lir, 4½ leta star par volov pincgavcev pa 9500 lir. Telice za rejo, 1 do 2 leti stare, so se prodajale po 1000 do 1500 lir, par juncev simentalcev, 1½ leta star, pa je stal 6000 lir. Kljub tem razmeroma visokim cenam pa je bil sejem prav živahen in je bilo prodano precej živine, posebno volov, saj jih naš dolenjski kmet prav zdaj najbolj pogreša pri obilici poljskih del.

Hiše so hišice . . .

Čudovito lepa je zemlja med Črnomljem in Vinico v poletju

Če bi izgubil vero v vse vrednote, če bi izgubil vso ljubezen, bi ti vendar ostalo še nekaj — ostala bi ti poslednja vera, poslednja ljubezen: zemlja! Glej, kako spokojno diha! Glej, to največjo vseh vrednot, ob kateri se mora razbiti vse malodušje, splahneti obup nad življenjem, vrednoto, ob kateri te obide pomirjujoče spoznanje: Nekaj neizpodbitno dobrega je na svetu: Zemlja, narava . . .

S svojimi valovitimi, temnimi hribi,
S svojimi sončnimi, zorečimi polji,
Z žuborečimi potoki.

Zemlja — veličastna v svoji nepremičnosti, v svoji stalnosti, v svojem blagodejnem miru.

Takšna zemlja leži med Črnomljem in Vinico. Videla sem jo ob zgodnjem julijskem dopoldnevu. In videla sem, kako je v loku potovalo preko nje sonce — od poldneva proti večeru. Praprot raste po redkih gozdovih in travnikih daleč naokoli. Nobene njive s pšenico, nobene njive s korenjem, nič vinogradov. Samo dolgi, narezljani, zeleni listi praproti. Slaba zemlja! Nihče se ni naselil na tej zemlji, le cigani so si postavili na neplodnih gozdnih tleh svoje lesene kolibe. Cigani in rudarji, ki delajo v rudniku, zakaj ta navidez slaba zemlja skriva v sebi premog. To je v Kanižarici v naselju, ki leži samotno sredi host in travnikov, poraslih s praprotjo. Če se pelješ po cesti proti Vinici, se moraš dobro izogibati ciganskih otrok, ki tekajo po cesti. In kakor nekaj tujega, nekaj, kar v resnici ne spada v te kraje, ti objame pogled: dvorišče, na katerem ni nobene trave, gruča ciganov, stara ženska s kuštravim otrokom v naročju, kosmati, črni moški obrazi, ogenj, ki tli tam v bližini in s slabim plamenom oblizuje kotliček, mršavo kljuse, privezano k vozu . . . In daleč ob cesti redke ciganske kolibe, ob njih ženske, ki perejo ali trgajo lipovo cvetje ter ga suše na ponjavah, pes, ki skače po tem cvetju in ga voha s svojim umazanim smrčkom . . .

Na Dragatuškem polju ni več praproti. Tu zori na skrbno obdelanih njivah žito. Ječmen so že poželi. Ženske, oblečene v črno, plevejo korenje. Po vsem polju diši pokošena trava. Na Dragatuškem polju sem slišala peti dan. Sto in sto komaj zaznavnih zvokov se zliva v eno samo melodijo — tisti čudni, nedoločni zvoki, ki prihajajo iz trave, iz dozorevajoče rži, od vsepovsod. »Dan poje«, pravijo ljudje, kadar slišijo to pesem zemlje ob vročih poletnih dnevih.

Ljudje v Dragatušu, v Adlešičih in v mnogih vasicah tod okoli še ne poznajo drugega perila kakor grobo domače platno, ki ga stkejo ženske same s svojimi gibčnimi prsti.

Dobro je ljudem v Dragatušu. A dalje proti Vinici se vrstijo vasice, kjer v eni sami hiši čuvajo večni ogenj, da prištedijo na vžigalicah. V tisto hišo hodijo ženske po ogenj, kadar hočejo zakuriti, da bi skuhale siromašno kosilo. Morda je prav na te vasice mislil viniški pesnik, ko je pisal: »Hiše so hišice, okna so okenca . . .« Zakaj te hiše, lesene in neometane, niso dosti višje kakor človek in okna so tik ob tleh.

Bela, vijugajoča se cesta hiti dalje proti Vinici. Mimo kamnoloma, kjer do pa su goli moški lomijo trdo skalo. Mimo samotne ciganske kolibe. Mimo kapelice s starinskim kipom matere božje na oltarčku.

Vinica se je kopala v svetlem julijskem soncu. Preko trga so korakali vojaki. Pred trgovinami so postajale ženske, ki so prišle po sol, po nov srp, ali so prinesle jajca.

Kolpa, ki teče globoko spodaj, je bila temnozelena. Nikdar ni bilo miru v tej prelepi dolini Kolpe. Mnogo stoletij že je držala tu pot s Hrvatskega na Slovensko. Žovneški gospodje, Auerspergi in celjski grofje so gospodarili v viniškem gradu, ki leži danes v razvalinah ob reki. Po tej poti so prihajali Turki ropat na Slovensko.

Po pobočju hribov na severovzhodu so izpeljane nad reko ceste, ki gredo tja proti Hrvatski. Tik nad Vinico se blešči v soncu romarska železniška cerkev, pred njo pa se vrsti ob cesti štirinajst postaj križevega pota. Prekrasen je pogled s tega hriba, saj sega daleč preko lepe Bele Krajine in prav tako lepih hrvatskih krajev.

LIQUORE STREGA LIKER
TONICO DIGESTIVO
JE KREPČILEN IN VAM URAVNA PREBAVO

S Spodnje Štajerske

Posle novo ustanovljenega komisariata za ptujsko podeželsko okrožje je prevzel novo imenovani komisar Fric Bauer. Dosedanji mestni komisar A Seiz je bil imenovan na novo službeno mesto.

V velikem pripravljalnem taborišču za poletna tekmovanja štajerske hitlerjevske mladine, ki se vršijo v Gradcu, je bil te dni v Mariboru zaključen tečaj, ki se ga je udeležilo 210 spodnještajerskih deklet.

Mesarji z mestnega področja Velikega Maribora bodo smeli odslej v smislu posebnega razglasa mariborskega mestnega političnega komisarja A Knausa klati živino izključno v mariborski mestni klavnici.

Spodnještajerska mladina tekmuje v Gradcu. Pri tekmah štajerske hitlerjevske mladine v Gradcu je zmagalo Celje z 2195 točkami pred Mariborom (mesto) z 2047, Ptujem s 1815 in Mariborom-okolico s 1575 točkami.

V Slovenski Bistrici je še 48 konj, za katere se lastniki še niso zanimali. Konji imajo vžgana sledeča števila: 685, 455, 401, 979, 616, 977, 1005, 780, 906, 439, 691, 1029, 677, 720, 613, 815, 212, 486, 1008, 435, 639, 11 (ali II), 84, 83, 1009, 400, 447, 724, 419, 769, 464, 675, 777, 8 (ali 55), 667, 770, 621, 930, 771, 729, 701, 778, 910, 617, 197, 214 in 29. Tisti konji, katerih lastniki ne bodo prišli ponje, bodo izposojeni kmetovalcem predvsem v mariborskem, ptujskem in ljutomerskem okolišu.

Malo prirodopisnega kramljanja

Življenje v vodi in ob nji

Topel poletni popoldan. Ljudje se v tem času, ko nam dažbog s svojimi vseoživljajočimi žarki pretvarja ravnice v valoveča žitna polja, kaj radi spremene v povodne može, nežni spol pa v potočne, rečne in jezerske vile, kajti zagledaš jih v množinah ob in v vodah v njihovih pestrih kopalnih oblačilih. Kjer so vile, so pa tudi škrati. Marsikomur povrnejo topli žarki, osvežujoča kopel, čisti zrak in vroči pesek izgubljeno srečo, namreč — izgubljeno zdravje. Izkoristimo torej to lepo dobo leta, ko kraljuje boginja Vesna, za izlete v prirodo.

Tako lepa je naša rodna gruda, polna prirodnih čarov, da bi jo moral vsakdo spoznati in ceniti. Sveži sončni travniki, bujno plodna, v soncu se kopajoča polja, bistri potočki in reke, visoke gore in gozdnati temni in svetli grički iglavcev in listavcev, tiha jezera . . . Bog sam je vesel nad tem koščkom raja, ki ga je ustvaril, dvigajoč ga iz sinjega morja, ki je neskončne veke valovalo nad njim, in oblikujoč ga za tem s pomočjo voda v slikovito pokrajino.

Ljubitelji vodožitja in ljubitelji prirode uživajo zdaj v tem raju, saj nalete na toliko prizorov zlasti po vodah, da jim čas kar prehitro mine. Blagor onim, ki so jim učitelji in profesorji vzbudili ljubezen do prirode ter jih naučili opazovati, kajti, kaj pomaga vid in sluh, če ga ne ozarja duh: slep si in gluh.

Poletni vetrič pihlja skozi listje obalo obrobljajočih, košatih, v slikovite skupine združenih listovcev. Pred nami se vije potok, tiho mrmljajoč, tam brzeč po nagnjenih plitvinah in prepevajoč si s srebrnim glasom svojo popotnico, zatem skoraj zastajajoč nad mirnimi, tajinstveno zamolklimi globinami, daljavi nasproti. Sede opazujemo ribice, zlasti pegaste pohre na dnu, kjer si iščejo s pomočjo svojih tipalk v obliki brčic svojo hrano, ko se naš pogled nehote utrne z dna, kajti na nasprotni strani se je pojavila žaba, ki plava naglo čez vodo, zastane pa tik naših rahlo od vode opljuskanih nog. Pogleda nas, zatisne svoje veke, jih spet odpre, kakor da ne bi mogla verjeti svojim očem, da je naletela na nas, potem zamahne kakor v zadregi s prednjo nožico preko glave in čez oko tako ljubko in nerodno, da nam prihaja na smeh, ponovno zamežika in kaj — skaklja proti kupu nanesenih, na produ ležečih drv in korenin, kjer se skrije. Razmišljajoč o vzroku, ki je žabico pognal čez vodo, se nam kmalu prikaže povzročiteljica tega bega v obliki orjaške belouške. Zvijajoč sloko telo v polkrožnih serpentinah, preplava vodo na istem mestu, ki si ga je bila izbrala žaba, vendar se, ko nas zagleda, kot pametnejša žival umakne. Ko pristane malo niže, stremi naglo h grmičevju mladega vrhovja, kjer se izgubi — išče pa seveda žabo, ki bi jo rešila prehranjevalnih skrbi vsaj za en dan. Ta prizor, ki nam priča o kruti borbi za obstanek v prirodi, kjer podleže slabejši, počasnejši in duhovno manj razviti silnejšemu in pametnejšemu, je nekaj vsakdanjega, skrbna mati priroda pa z mnogoštevilnim zarodom izenači izgube slabejših.

Nadaljujemo z opazovanjem. Pomladno vodovje je pridrvelo s hribov, izpodjedalo obal in marsikako drevo je bolno zaječalo, se nagnilo in se s hruščem zvrnilo v vodo. Nekatere iz vode strleče vejice so zelene in vabijo sloke kačje pastirje k počitku. Zdajci je počenil tak pastirček z modrozelenimi temnimi krili na vejico, v gobčku pa drži nežnega metuljčka, mladoletnico. Ravnokar se je bila osvobodila tulca, ki si ga je bila sama napravila in v katerem je živela svoje podvodno življenje, in sfrčala soncu nasproti, ko je srečal nesrečnico kačji pastir ter jo zagrabil, zdaj jo pa že použije. Zares je kruta borba za obstanek. Toda bitja se po nezapisanih zakonih stvarnika vedno porajajo, se veselijo življenja in se razmnožujejo. Čim več jih pogine, tem več se jih rodi.

Iz voda prihajajo v teku vsega toplega sončnega dne mnoge krilate živalce, komarji, enodnevnice, mladoletnice, kačji pastirji in druge žuželke. Oboroženi s povečevalnim steklom se podajamo zdaj v vodo in si oglejmo po vrsti poedine kamenčke, ki leže na dnu. Na mnogih bomo opazili večje ali manjše ličinke, hroščiče, polžke in druge živalce, nekatere tako majhne, da jih s prostimi očmi komaj opazimo. Med kamenčki pa smukajo malo večje ličinke semtertja, navadno imajo tri nitkaste podaljške na zadku. To so ličinke enodnevnic raznih vrst. Vse te ličinke se bodo, ko bo prišel njih čas, prelevile in vzletele v beli dan. Nekatere še danes ob sončnem zatonu, nekatere kmalu, nekatere šele prihodnje leto, ko bo sonce topleje zasijalo, vzletele bodo pa vse, kajti mati priroda jim veleva: živi, razmnožuj se, potem mi pa vrni svojo gmoto!

Če tako gledamo in opazujemo v prirodi, se nam bo razvedril duh, okrepčalo se bo po naše telo, lepote prirode bodo blagodejno vplivale na naše srce. — V prirodo torej!

Novi most pri Brodu

Zagreb, 8. julija

V soboto opoldne je bil novi most preko Save pri Slavonskem Brodu s skromno slovesnostjo izročen prometu. Bivša jugoslovanska vojska je bila na svojem umiku razrušila oba mostova, železniškega in voznega, pri Slavonskem Brodu, tako da je bila zveza med Bosno in Slavonijo pretrgana. Najprej so zgradili pontonski most, ki je v prvi sili služil najnujnejšemu prometu, dne 15. junija pa so začeli graditi nov lesen most, ki je bil zdaj dograjen. Zdaj gradi tvornica vagonov in mostov v Slavonskem Brodu še železniški most, vendar bo treba še nekaj časa, preden bo delo opravljeno.

Novi most je 296 metrov dolg in 6 metrov širok. Gradilo ga je 300 delavcev, po večini Bosancev in pa Nemcev iz Bosne. Delo je bilo toliko težavnejše, ker so novi most gradili nad pontonskim, ki ga je bilo treba ohraniti v prometu, kolikor časa le mogoče, obenem pa je bilo treba skrbeti, da promet na Savi sami medtem ni prišel do zastoja. Organizacija dela je bila tako posrečeno izvedena, da je bil promet za vozove preko Save prekinjen samo 24 ur.

Otvoritvi so prisostvovali med drugimi odličniki generalni direktor za ceste inž. Kodžić, veliki župan dr Sabolić, brodski župan in predstavniki hrvatske vojske in drugi odličniki. Most je v poglavnikovem imenu otvoril državni podtajnik za javna dela inž. Bulić. Medtem ko so se gostje zbrali h kosilu v frančiškanskem samostanu, so prvi kmečki vozovi iz bosanske smeri stekli preko novega mostu.

Koncert solistov Kraljeve opere iz Rima na Kongresnem trgu

Danes, v sredo, ob 8. se bo začela predprodaja vstopnic za ta veliki koncert v veži filharmoničnega poslopja na blagajni kina Matice. Predprodaja bo danes od 8. do 12. in od 14. do 18., jutri, v četrtek, pa od 8. do 12. in od 14. do 16. Takoj po 16. bosta dve blagajni na Kongresnem trgu, ena pri lekarni Bahovec, druga pred Novo založbo. Za koncert na Kongresnem trgu se prodajajo bele in zelene vstopnice. Najprej bodo v prodaji bele vstopnice, ki veljajo tudi v primeru, da bi se moral vršiti koncert zaradi slabega vremena v veliki unionski dvorani. Na belih vstopnicah, ki veljajo za sedeže, je najprvo označena vrsta in številka sedeža za Kongresni trg, spodaj pa je označba za primer, da bo koncert v unionski dvorani. Tako je vsakemu lastniku bele vstopnice za sedež zasigurano mesto na obeh krajih. Prosimo, da občinstvo samo pazi, da se izognemo vsem neprilikam. Prav tako veljajo bele vstopnice za stojišča za Kongresni trg in Union. Ker pa je na Kongresnem trgu polovico več sedežev kakor v unionski dvorani, se bodo prodajale tudi zelene vstopnice, ki veljajo pa samo za koncert na Kongresnem trgu. Če bi se moral koncert preložiti v unionsko dvorano, bo Matična knjigarna povrnila denar za zelene vstopnice. Občinstvo prosimo, da si kupi vstopnice v predprodaji. Glede dohoda, sporeda in vseh drugih podrobnosti bo objavljeno vse v četrtkovi številki našega dnevnika. Prostor na Kongresnem trgu je razdaljen v tri skupine sedežev. Sedeži v sredini, ki ustrezajo 1. do 15. vrsti v Unionu, so po 15.— lir. Sedeži v desni skupini proti kavarni Zvezdi ustrezajo v Unionu sedežem od 16. do 30. vrste in so po 10. lir. Sedeži leve skupine proti Gradišču, ustrezajo ozadju unionske dvorane in balkonu, so tudi po 10.— lir. Stojišč bo za Kongresni trg dovolj na razpolago po 3.— lire. Ponovno opozarjamo na predprodajo, ki se bo začela danes ob 8. zjutraj v veži filharmoničnega poslopja. (—)

Bodimo disciplinirani in trezni!

SPORT

Sem in tja po sportnih terenih

Minula nedelja je bila **pri nas prav brez vsakega sportnega dogodka.**

Nogometaši so svoje nastope odpovedali šele proti koncu tedna in tako je menda prišlo, da ostali sporniki niso računali s tem prostim terminom in so zato vsi do zadnjega ostali doma.

V ostalem pa te julijske nedelje tudi drugod niso posebno vabile na sportne prireditve. Plavalna sezona je prav za prav povsod šele v pripravah, za mehanične sporte pa primanjkuje strojev in blaga, kar vse ima za posledico, da so tudi motociklistične ali kolesarske dirke bolj redke kakor ne.

Kljub mrtvi sezoni in zanimivejšim dogodkom z drugih terenov pa je sem in tja še zmerom kaj vredno zabeležiti. **V Zagrebu,** n. pr. imajo zdaj polne roke posla **z raznimi organizacijskimi vprašanji in načrti za bodočnost.** Temeljite preureditve so bile odrejene v nogometnem sportu, kjer se je med drugim spremenilo tudi tole: Zagrebška kluba Viktorija in Zagreb sta se združila v eno društvo z imenom Viktorija. Železničarji in nameščenci tramvaja (ZET) so se prav tako spravili pod streho enega kluba, in sicer I. Hrvatskega železničarskega sportnega kluba. Dalje so se fuzionirali Zagorac in Obnova z imenom Zagorac, Maksimir in Borongaj kot HŠK Kvaternik, Savica in Derby kot Savica, Trnje in Tomislav kot Trnje, Grič in Trgovački pod znamko HDSK Grič ter Mesarski in Olimpija z imenom HMSK Olimpija. Ostala zagrebška društva bodo lahko delovala dalje razen naslednjih, ki so bila razpuščena: Jednakost, Borac, Makabi, Metalac, Tekstilac, Pekarski, Sigečica in Jugoslavija. Premično in nepremično premoženje teh društev bo prevzel komisar za likvidacijo bivšega jugoslovenskega olimpijskega odbora.

V vodstvu hrvatskega nogometa je prišlo razen med društvi samimi tudi do važnih osebnih sprememb. Poverjenik za sport je namesto odstopivšega dr. Rudolfa Hitreca imenoval za zveznega kapetana Bogdana Cuvaja, uradnika v hrvatski državni hranilnici in znanega sportnega delavca iz Concordije. Cuvaj je razen tega tudi mednarodni tajnik v nogometni zvezi. Njegovo mesto v zagrebški podzvezi bo prevzel Djuro Petemanec.

Zagrebški listi pišejo, da se bo **Vili Šipoš,** znani izvrstni igralec Gradjanskega, ki je svoječasno za drago odkupnino zapustil zagrebški meščanski klub in deluje sedaj pri Rapidu v Bukarešti, spet vrnil v Zagreb in na novo, torej že tretjič pristopil v Gradjanskega.

Nemec Ernest Weiss je v petek zvečer na Dunaju izgubil naslov evropskega prvaka v peresnolahki kategoriji v borbi z Italijanom Bondavallijem, ki ga je izzval. Weiss je bil prvak Evrope zelo kratek čas, saj si je prisvojil ta naslov šele pred nekoliko tedni v nastopu proti Rumunu Popescu in je bil ta nastop sploh njegov prvi, odkar je bil mojster Evrope. Bondavalli je zmagal gladko po točkah. Poraz s podobno naglico je Weiss že doživel, ko je branil naslov evropskega prvaka v petelinji teži.

Dogodki v Italiji

V maratonski kolesarski dirki po 8 lombardskih provincah, ki je vodila na 852 km dolgi progi po Lombardiji in trajala od sobote opolnoči do nedelje popoldne, je zmagal Aldo Bini v času 16 23:17, kar pomeni, da je vozil povprečno s hitrostjo 3.852 km na uro. Med približno 50 dirkači je bil tudi profesionalni vozač Cottur iz Trsta, ki je prispel na cilj kot trinajstideseti. Na dirkališču v Milanu je vozače pričakovalo nad 10.000 gledalcev.

Hrvatski hokejisti na travi iz zagrebškega kluba Marathona so v nedeljo gostovali v Trstu proti moštvu GUF-a. Po zanimivi igri, v kateri so vsekakor imeli prvo besedo gostje ki so tudi spravili vodilni gol v mrežo, je ostal dvoboj neodločen z 1:1. To je bila revanža za poraz, s katerim so so morali pred tedni zadovoljiti tržaški hokejisti v Zagrebu. Hrvatski sportniki so bili v Trstu sprejeti kar se da prisrčno.

Murmanska železnica

Nemško vojno poročilo nam je sporočilo te dni, da je nemško-finskim četam po trdem boju uspelo zasesti mesto Murmansk. S tem so zaprli sovjetom pot do važnega pristanišča ob Ledenem morju, ki se je ponašalo s tem, da tudi pozimi ne zaledeni.

Poleg transibirske železnice je murmanska železnica geopolitično najvažnejša ruska železniška zveza. Vezala je notranjost evropske Rusije z obema središčema Leningradom in Moskvo z edino oceansko obalo sovjetskega področja, ki je bila prosta ledu, in sicer s severno obalo polotoka Kole. Zadnji iztok Zalivskega toka prihaja sem okrog Severnega rta iz Atlantskega oceana v južni zaliv Ledenega morja, v tako zvano Barentsovo morje in ta iztok zadostuje, da ostaja obala tudi pozimi brez ledu.

Murmanska železnica se prične južno od jezera Ladoge pri postaji Svanki, preko katere gre tudi zvezna proga Leningrada s transibirsko železnico do Vologde. 284 km dolgi predel od Svanke do Petrovskega, glavnega mesta Vzhodne Karelije, so zgradili v letih 1913. do 1915. Med svetovno vojno so progo dopolnili proti severu, a v novembru 1916. je do nove končne postaje Romanova, sedanjega Murmanska ob vzhodni obali globoko zarezanega Kolaškega fjorda, stekel prvi vlak. Celotna, 1459 km dolga proga je požrla 249 milijonov rubljev. Od te celotne proge odpade 122 km na odsek od Leningrada do Svanke, 284 km na odsek od Svanke do Petrovskega, 380 km na predel od Petrovskega do Soroke, kjer se končuje Stalinov prekop v Belem morju, na predel od Soroke do Kantalahtija 359 km na zadnji odsek preko polotoka Kole 278 km.

Proga je bila spočetka enotirna, njena zmogljivost je bila zato zelo omejena, posebno še zaradi tega, ker so jo v vojnem času zgradili samo za silo. Veliki deli proge, zlasti v srednjem kosu zapadno od Belega morja so ležali neposredno na močvirnih tleh in niso prenašali večje obremenitve. Severni del Murmansk-Kantalahti so med tem elektrificirali in delno dopolnili z drugim tirom, od Murmanska pa so dogradili še en odsek do zaliva Tive, nasproti vojnega pristanišča Polarnega. Južni del Svanka- Petrovsko so prav tako dopolnili z drugim tirom, najšibkejši del od Petrovskega do Kantalahtija pa je še danes enotiren, zato murmanska železnica v svoji celoti še danes ne zmore več nego 16 do 18 vlakov.

Zaradi svoje izredne geopolitične važnosti je spadala ta železnica med objekte, ki so jih sovjeti skrivali. Zato več nego deset let ni bilo mogoče dobiti pravega opisa te proge. Rusko-finska vojna je marsikaj izdala. Še tik pred omenjeno vojno so se odcepljale od nje le kratke, 5 do 30 km dolge lokalne proge. Najvažnejše so bile na polotoku Koli, in sicer od mesta Kole do električne vodne centrale Tulemagesa, ki daje tok za elektrificirani severni del, dalje od mesta Olenje do Mončgrada, kjer pridobivajo železo in baker, ter od Apatita do Kipine, kjer so velika ležišča apatita in nefelin. Ta odcep se končuje v važnem rudarskem mestu Kirovsku. Odcepa proti finski meji, o katerih so dolga leta poročali, da so dokončani ali vsaj v delu, in sicer odcep od Petrovskega do Reople in iz Parantova v Uhtuo, sta se izkazala za fantazijo. A tik pred vojno s Finci so začeli nove odcepe in zvezne proge graditi v pospešenem tempu in to gradbeno delo je trajalo do izbruha nove vojne. Od postaje Zemcazne južno od Kantalahtija so do konca finske vojne dovršili odcep do Sale, njegovo nadaljevanje do finske proge Kemi-Kemijärvi, ki vodi iz Botniškega zaliva, je bilo eden izmed mirovnih pogojev Fincem. Dva krajša odcepa, od Louhija do Kiestinktija in od Kočkome do Rukahärvija vodita danes neposredno do finske meje, od Petrovskega so še med vojno zgradili zvezno progo do Sua in z njo dosegli nepretrgano železniško zvezo iz Viborga v Serdobolj.

Prehod čez reko Prut

Med koruzo, ločjem in drevesi z gostimi krošnjami sedijo boljševiki na drugem bregu Pruta, poroča nemški vojni poročevalec Walter Enz. Maskirani so izborno. Premikanje njihovih čet je mogoče opaziti samo ponoči. Njih baterije so zelo okretne in streljajo precizno. Tu in tam so ob reki pred dnevi zgradili mostobrane.

Naše baterije zaenkrat še molče. Šele popoldne se oglasijo in začno z močnim ognjem utirati pot pehoti. Nemški in rumunski topovi streljajo istočasno.

Naskok pehote je težak, kajti močvirje na bregovih Pruta je mestoma široko dva do tri kilometre in je vse poraščeno z ločjem. Napredovati je mogoče samo s pomočjo mostov, katere pa drži nasprotnik pod hudim topovskim ognjem.

Vidimo, da so se sovjeti izvrstno zakopali, čeprav je teren zelo nehvaležen. So tudi dobro opremljeni z modernim orožjem in drugimi pripravami. Branijo se zelo trdovratno. Če se to godi iz strahu pred ujetništvom, ali zaradi vojaškega junaštva sploh, ki je tem primitivnim ljudem prirojeno — o tem ne bomo razpravljali. Dejstvo je, da si morajo naši bataljoni trdo priboriti vsako ped zemlje. V nekem kraju ob Prutu divja boj že štiri ure, nemške čete so že zasedle vas, toda sovjeti sedijo še vedno v krošnjah dreves in v ločju ali pa se skrivajo po hišah in se borijo do zadnjega. Na drugem bregu reke pa so se vgnezdili v visokem ločju in obstreljujejo od tam napredujočo infaterijo.

Med ujetniki so tudi Rumuni, ki so jih v Besarabiji pritegnili k sovjetski vojski ter so jih poslali v boj proti Nemcem in Rumunom. Ti Rumuni v ruskih uniformah nimajo seveda niti najmanjše želje, da bi se bojevali proti svojim rojakom in poiščejo prvo ugodno priliko, da se udajo. Sodelovanje med nemškimi in rumunskimi pionirji je odlično. Vidimo jih na pr. kako sestavljajo splave za prevoz čez reko. Nemški in rumunski topničarji strežejo na neki njivi svojim topovom, mečejo granate. To traja kakšne štiri ure in zvečer so griči na nasprotni strani zavzeti. Sovražnik se jame umikati, streli iz pušk postajajo redkejši, pohod v Besarabijo od Pruta do Dnjestra se je začel...

Tretja faza nemško ruske vojne

Druga faza nemško-sovjetske vojne, piše poročevalec »Corriere della Sera« Renzo Segala, je bila krajša nego prva in med njo so se komunistične edinice umikale proti veliki obrambni črti, ki so jo zgradili že pred leti vzdolž velikih vodnih tokov Bele Rusije in Ukrajine, proti črti, ki so ji nadeli ime »Stalinova črta«. Ta umik se je skoraj povsem zaključil, sovjetske divizije se na novo urejajo, kolikor morejo, na vzhodnih obalah Lovata, Dnjepra in Dnjestra. Dnjepr naj bi bil hrbtenica Stalinove črte, nekaj takšnega kakor Marna leta 1914 za Francijo.

Otvarja se sedaj tretja faza nemško-ruske vojne, faza z napadom na Stalinovo črto, faza prehoda čez Dnjepr in bržkone odločilna faza, ker je nje smoter zasedba Moskve, čeprav ni nujno potrebno, da bi bila Moskva največji smoter te vojne in niti ne neposredni cilj nemških čet.

Gotovo pa je, da se Moskva brani na Dnjepru, kakor je gotovo, da imenujejo Smolensk že od starih časov »ključ in vrata Rusije«. L. 1812. so Rusi tu branili Moskvo pred Napoleonom. Francozi so rabili dva dni, da so osvojili mesto, ki so ga Rusi pred svojim odhodom zažgali, kakor je bil zapovedal Kutuzov in kakor zapoveduje tokrat Stalin.

Pripomniti pa je treba, če bodo boljševiki tudi tokrat uničili Smolensk, jim bo pri tem pomagala nemška aviacija, ki že od prvih dni vojne silno napada neštete vojaške objekte v mestu. Kar se tiče sovjetskih čet, ki so koncentrirane okrog Smolenska, se zdi, da je njih število zelo veliko. Med drugimi so tu pološka, rečiška, lepelska, mogilevska, kalininska in viniška divizija ter kemerovska divizija, ki je prispela iz Sibirije.

Kakšna je morala teh čet, še ni bilo mogoče ugotoviti. Po izkušnjah prvih dni bi bilo, pravi Renzo Segala, pričakovati, da se bodo borile s srditostjo in slepim fanatizmom kakor pri Bjalystoku in Lvovu. V Berlinu pa označujejo za simptomatičen dogodek pri Minsku, kjer se je 20.000 mož vdalo, potem ko so postrelili politične komisarje, ki spremljajo boljševiške čete.

Smolensk gori

Smolensk trajno gori, piše poročevalec »Corriere della Sera« Cesco Tomaselli. Gori že več dni. Silni kres se izdaja že mnogo kilometrov daleč podnevi kakor velikanski steber dima, ponoči z močnim svitom, ki osvetljuje obzorje. Kolone, ki so dosegle Dnjepr in ga prešle, ter tiste, ki stopajo vzdolž njega proti vzhodu, se ravnajo po tem požaru kakor po svetilniku. Od daleč zakrivajo griči žareče korenine tega požara, od časa do časa pa se nebo zasveti z močnejšim žarom kakor tedaj, kadar spuščajo raztopljeno rudo iz visoke peči, in v noči razsvetljuje črne mase gozdov ter zakrije manjše požare, ki izvirajo od municijskih skladišč, ko letijo v zrak, ter od eksplodirajočih letalskih bomb.

Smolensk je morda že kup kadečih se ruševin. Pravijo, da je zelo lepo mesto, polno vrtov in parkov. Poročevalec se spominja samo njegove železniške postaje, ko se je vozil v Moskvo, ki je od tu oddaljena še 480 km po železnici. Bila je mračna in masivna postaja z velikim restoranom, kjer so prodajali nenavadne kruhke in čaj v kozarcih po ruskem običaju. Dvakrat je šel Tomaselli skozi to postajo in obakrat je bila polna ljudi, ki niso potovali, ki ni čakala potnikov, temveč je bivakirala na postaji enostavno zato, da se je čutila v družbi. Ko je vlak odhajal, se je mesto poslavljalo od potnikov s pogledi na bizantinske in baročne arhitekture svojih cerkva in samostanov ter z ostanki obzidja, pod katerim je Napoleon l. 1812 bil svojo bitko za Moskvo.

Spor za petrolej

Kakor poročajo iz Ženeve, še vedno ni dosežen sporazum zaradi petrolejskih dobav med angleško in mehiško vlado. Tako je vsaj izjavil državni podtajnik angleške vlade Butler.

Orjaki si krčijo pot

Nemški oklopni vozovi na bojnem pohodu

Izročitev zastave sv. Marka

občini na otoku Krku

V Bialystoku

Vojni poročevalec Erick Pecher podaja svoje vtise z bojišča pri Bialystoku in pravi:

V konferenčni dvorani bialystoškega gradu, kjer vise na stenah slike Stalina, Lenina, Marxa in Engelsa, iščejo oddelki nemške vojske zaostale strelce rdeče armade.

Niti dve leti nista minuli odkar so se v istih prostorih vršila posvetovanja med Nemčijo in Sovjeti o demarkacijski črti med obema državama. Bialystok so nemški vojaki zavzeli že v septembru 1939, topot pa so vkorakali vanj na dan 27. junija 1941. leta.

Ko so prednje čete nemške vojske dospele do mesta, so zadele najprej na nekaj ogromnih tankov, ki so imeli nalogo zapreti dohod v mesto. Toda posadke tankov ni bilo nikjer. Protiletalski topovi so ležali zapuščeni na robu ceste. Pobegli vojaki so se skrivali za drevesi in so obstreljevali Nemce iz zasede. Nemci so jih po vrsti polovili ter jih privedli na varno.

Bialystok, ki sem ga videl že l. 1939., je bil pod sovjetsko upravo močno zanemarjen. V grajskem parku so novi gospodarji zasadili begonije v podobi srpa in kladiva. Mnogo hoj so zanemarili, novega niso nič napravili. Ceneni spomeniki Lenina in Stalina so bili postavljeni na vseh trgih in parkih, toda v trenutku vkorakanja jih je nemška vojska pomedla in razbila.

Belorusko mesto Bialystok ima 100.000 prebivalcev, kljub temu pa je to tipično majhno mesto. Samo v središču stoji nekaj štiri in petnadstropnih hiš. To so moderni hoteli. Še danes lahko vidiš v Bialystoku sledove nemške preteklosti, kajti proti koncu 18. in v začetku 19. stoletja je mesto pripadalo vzhodnopruskemu upravnemu področju. Poleti 1915, je nemška vojska zasedla Bialystok in zdaj ga zopet drži v svojih rokah...

Težak top nemške vojske

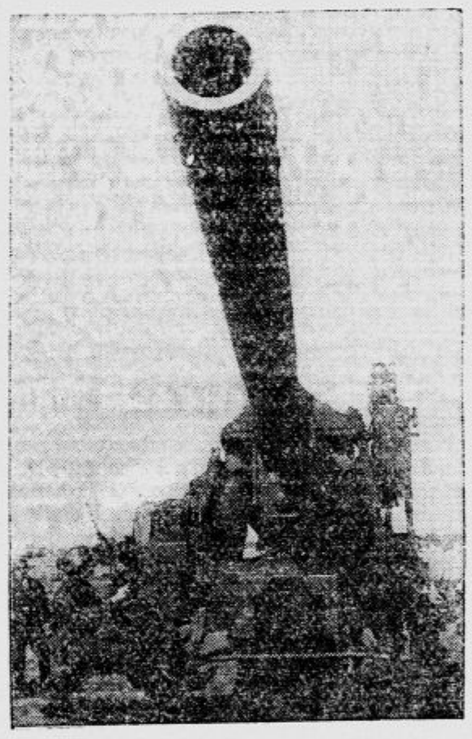

na frontnem položaju

Bitka se je ustavila zaradi zajtrka

Italijanski listi se spominjajo nenavadne epizode z maloazijskih bojišč med vojno 1914—1918.

Sredi neke ljute bitke, ki se je tedaj tam bila, so se Arabci, ki so se borili na angleški in na turški strani, nenadno umaknili, enako mirno, kakor ljudje zapuščajo delavnice in urade, ko zazvoni poldne. Bitka se je prekinila. Ko so turški in angleški častniki vprašali te može, zakaj so to storili, so Arabci odgovarjali, da so bitko prekinili zato, da bi popili kavo...

ANEKDOTA

Radecki, ki je bil tedaj že v sredini osemdesetih let, ni bil v neki bitki že dvanajst ur stopil s konja. Po bitki je jezdil v svoj stan. Po poti je prišel mimo gostilne, kjer se je krepčalo nekoliko častnikov. Ko so ga zagledali so ga obkolili in ga prosili, naj stopi s konja, da bi se tudi on malo okrepčal. Radecki pa je to odločno odklonil. Častniki so bili videti zavoljo tega malo nevoljni. Stari vojskovodja pa je pomignil enemu izmed njih k sebi in mu velel:

»Recite svojim tovarišem, da mi je bilo njih povabilo zelo prijetno, toda če stopim sedaj s konja, kako naj pridem spet nanj?«

VSAK DAN ENA

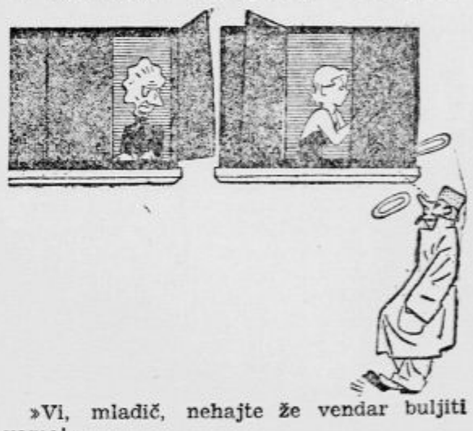

»Vi, mladič, nehajte že vendar buljiti vame!«

Kulturni pregled

Gotovčev »Ero z onega sveta«

Gotovčeva opera »Ero z onega sveta« je po svoji svojevrstni strukturi, naslanjajoči se na narodni motivični element, vzbudila doma in v tujini izredno zanimanje. Predvsem so zamikale zapadno-evropskemu ušesu nenavadne melodije, kakršne slišimo le na vzhodu in proti Orientu se pomikajočemu jugu in jih označujejo prekomerni postopi zlasti zvečanih sekund in monotono tekoča melodija, ki vendar vsebinski vzbuja stanje izredne duševne napetosti ter povzroča stalno naraščajoče zanimanje muzikalnega poslušalca. Prav tako tudi bogato barvane in duhovito zamišljene harmonije, ki nikjer ne prestopajo meja stilne vernosti, dajejo »Eru« docela svojski značaj. Skladatelj je umel vliti zanimivi hercegovski narodni pripovedki polnega vnanjega izraza po melodičnem, kakor po harmoničnem in ritmičnem sestavu ter je z izrazitim dramatskim slikanjem pričaral svet vsakdanjega, pa vendar pestrega in tipičnega dogajanja med ljudstvom, ki misli docela drugače kot zapad in katerega čustvovanje je po svoji elementarni resničnosti ter iskrenosti pravi človekovi podobi morda bližje kot kjer koli drugje.

Vso gmoto barvito se prelivajočih zvokov je instrumentiral Jakov Gotovac odlično, poslužujoč se čim večje nazornosti in izrabe najboljših leg; v skupnosti gradilnih elementov in celotne arhitektonike je dosegel poln učinek ter je ustvaril delo, ki verno prikazuje obraz okolja, iz katerega je vzeto in priča o narodni še nepokvarjeni kulturi. »Ero z onega sveta« je značilna nacionalna opera, kar odseva iz vsega njenega muzikalnega bistva in že iz sujeta samega. Gotovac ji je s svojo stvariteljsko silo vlil tudi neko umetniško potenco ter ji je tako dal lepo mesto v vrednostni vrsti mednarodne operne literature.

»Ero z onega sveta« je že ob prvi vprizoritvi dosegel v ljubljanski operi odličen uspeh. Menda še večjega pa je zasluženo dosegel v letošnji izvedbi, pri kateri je naslovno vlogo pel kvalitetno enako kot svojčas Franci, ki mu Ero ne odgovarja odlično le v pevskem, marveč tudi v igralskem pogledu, kjer se tipika vloge neverjetno ugodno sklada z njegovim temperamentom, pojmovanjem igre in s celotno njegovo mentaliteto. Mislim, da je Ero najboljša vloga, kar jih je Franci kdaj kreiral in v nji je dosegel največjo sprostitev, v kolikor mu je le-te ob posebnem značaju vloge bilo treba. Djulo je tudi tokrat pela Heybalova, ki razpolaga prav tako z vsemi pogoji za izvrstno oblikovanje. Pevski je bila odlična, sveža, polno zveneča, močno razgibana in je dala svoji vlogi močan izraz: prepričevalni dokaz resničnega doživetja. Vzporedno ji je ustrezala povsem enakovredna igra, s katero je tudi izoblikovala pristen, izredno učinkovit lik. Kakor že poprej, tako je tudi letos v tej svoji vlogi, ki je prav tako ena njenih najboljših odrskih stvaritev, dosegla poln uspeh. Lupša je prav tako svojo vlogo Marka podal pevski zelo lepo, zvočno in skrbno izdelano. Tudi se je potrudil za vsebinsko poglobitev glasovnega podajanja, kar je njegovo izvajanje vrednostno občutno dvignilo ter skupno z lepo igro, ki pa bi ji bilo potrebno še večje sprostitve in prepričevalnosti, omogočilo, da je oblikoval prav simpatičen lik, ki se je po kvaliteti ugodno ujemal z ostalimi vodilnimi kreacijami. Vlogo Dome je pela glasovno indisponirana Kogejeva, ki je bila spričo tega nekoliko tudi igralski zadržana, vendar pa dovolj živahna in odgovarjajoča potrebam vloge; glasovno razpoložena bo ob prihodnji izvedbi pevski gotovo primerna in v skladu s celoto. Simo je prav lepo zapel igralsko še vezan Dolničar. Zbor, ki ga je naštudiral Simoniti, je bil vestno pripravljen, v izvajanju točen in tudi režijski učinkovito gibljiv.

Režiral je Golovin, ki je poskrbel za zelo učinkovite, slikovite in folklornemu obeležju povsem odgovarjajoče scene ter za nezadržano gibanje celotnega sodelovalnega korpusa, s čimer je dal operi tisti dinamični potek, ki ga stil dela nujno zahteva in brez katerega bi »Ero« nikakor ne mogel dobiti pravega izraza. Dirigiral je dr. Švara, ki je poleg vestne tehnične pripravljenosti nudil orkestru še odlično interpretacijo in tako izklesal vse muzikalne finese, ki jih je v tej operi mnogo. Dirigiral je z delu odgovarjajočim temperamentom in je poskrbel za polno skladnost orkestra ter pevcev. Tako je Gotovčev »Ero z onega sveta« dosegel v ljubljanski operi spet lepo umetnostno raven in ga je občinstvo sprejelo z izrednim navdušenjem ter priznanjem. cd.—

O srečnem človeku

Tudi italijanski filozof Adriano *Tilgher*, eden izmed predstavitelјev sodobne modroslovne misli v Italiji, se je nedavno v posebnem članku *»L'uomo fortunato«* (»Popolo di Roma«, 18. junija) zaustavil pred večnim vprašanjem srečnega človeka. Zdi se, da je to vprašanje na robu vsega našega mišljenja. Sreča — kakšna utvara in kakšno potratno razkošje, ljudje božji! Včasih je, če že hočete, sreča v tem, kar bi v kakšnem drugem položaju komaj uvrstili med življenjska ugodja in pogoje povprečnega zadovoljstva. Skušajte sami odgovoriti na vprašanje, kaj je sreča v nekem položaju, ki je slab, a bi lahko bil še neprimerno slabši? Mar ne vidimo, da je lahko nekomu nesreča drugega izvor lastne sreče ali vsaj zadovoljstva? Srečen človek — ni li to danes predsodek, zastarela smešnica, duševna obleka iz starinarnice fasona po okusu, ki že zdavnaj ni več v modi? Da ljudje še pišejo o sreči? Kaj je prav za prav sreča? Vprašaj troje ljudi in dobodeš četvero različnih, včasih kar protislovnih odgovorov..!

Adrianu Tilgherju je izhodišče izkušnja, da imajo nekateri ljudje srečo in da je drugi nimajo. Nekaterim gre vedno dobro, vsaka reč jim «gre po sreči«, iz sleherne neprilike najdejo kakšen izhod; drugih se oklepa stalna smola, pa naj počenjajo kar hočejo. Vse to pa je neodvisno od talenta, znanja, srca in dela. Srečni ljudje dosezajo uspehe celo tedaj, ko delajo napake, nesrečni pa ne uspejo ob največjem znanju, najresnejši skrbi in kar neumornem trudu. Večina sodobnih modroslovcev, meni Adriano Tilgher, skomiga z rameni pred temi vprašanji, češ da so to ženske zadeve, ali kvečjemu slabo postavljeni problemi, ki nanje sploh ni mogoče pravilno odgovoriti. A to ne drži, pravi Tilgher. Vprašanje srečnega človeka, ki si ga zastavljamo danes (vsak zase in vsemu navkljub), je skušal reševati že Aristotel v »Evdemovi etiki« in v »Veliki moralnosti«. In če morda ta dva spisa ne potekata naravnost iz njegovega peresa, je gotovo, da ju je spisal kak njegov učenec.

Za Aristotela, izvaja Tilgher, ni sreča zgolj utvara našega duha, marveč je resničnost ter ima kot taka svoj vzrok. Srečni, »eutucheis«, se dele v dve skupini: v prvo sodijo oni, ki brez vsakršnih naravnih pogojev in kakršnihkoli zaslug in prizadevanj dosežejo to, kar žele, v drugo pa oni, ki niti nič ne žele in vendar jih nenadno zadene kakšna velika sreča.

Aristotel se posebej bavi s prvo skupino srečnežev. Človek, ki doseže uspeh, ne da bi si zanj prizadeval, odnosno, ki se slabo trudi zanj, ima v sebi neki impulz (ormè), ki prihaja iz globine njegove duše. Je to nekak oseben nagon, ki živi skrito v njem in ki se sproži v hipu, ko so okolnosti najbolj ugodne za dosego določenega smotra. S sodobnimi besedami bi rekli, da takega človeka ne vodi nobeno umovanje, marveč postopa pri svoji dejalnosti z intuicijo, ki je bolj daljnovidna in pametnejša od slehernega, še tako popolnega uma. Aristotel se upravičeno vprašuje, od kod je temu človeku dana taka izredna, od razumske dejalnosti, od volje in čustev neodvisna, čisto skrivnostna sposobnost? Grški mislec odgovarja: od misli, ki je višja od našega mišljenja — od Boga. Božanska misel je potemtakem tista, ki vodi srečnega človeka v odločilnih trenutkih njegove dejalnosti; Bog mu torej navdihne v trenutku, ki je zanj najugodnejši, kaj mora storiti. S sodobnimi besedami bi rekli: Srečen človek je tisti, ki ne živi in ne postopa po logiki abstraktnega uma, marveč po bistri in globoki logiki Življe-

Kronika

* **Duce za razširitev oljarstva.** Duce je sprejel cons. naz. Pavoncellija, predsednika odseka za oljarstvo, da mu poroča o uspehu lanske in letošnje letine. Duce je izrazil svojo zahvalo za opravljeno delo in zadovoljstvo nad doseženimi uspehi ter je dal predsedniku nekaj pobud za razširitev oljarstva in za čim večjo donosnost oljk.

* **Službeni list Kraljevine Italije za Ljubljansko pokrajino** z dne 5. julija 1941-XIX prinaša naredbo Visokega Komisarja o popisu prebivalstva Ljubljanske pokrajine in določbe o prilagoditvi plač in mezd.

* **Razmejitev med Ljubljansko pokrajino in neodvisno državo Hrvatsko.** Mešana italijansko-hrvatska komisija se je sestala v Zagrebu, da opravi razmejitev med Hrvatsko in Ljubljansko pokrajino Kraljevine Italije. Nova meja ustreza meji, ki je leta 1914. ločila Hrvatsko in Kranjsko, ter poteka s točke pri Osilnici do točke, v kateri se stikata hrvatsko in nemško ozemlje v Gorjancih. Ta teden se bo v podrobnostih določila tudi meja med Hrvatsko in Črno goro. Razmejitev na tem odseku se bo vršila v skladu z vsemi etničnimi in zemljepisnimi pogoji.

* **Promoviran je bil** na zagrebškem vseučilišču za doktorja vsega zdravilstva g. Drago Benedik iz Ljubljane. Čestitamo!

* **Radiorazstava v Milanu.** Kljub zaprekam, ki jih vojno stanje stavlja takšnim prireditvam, bo tudi letos od 6. do 14. septembra v Milanu velika radiorazstava, ki bo nazorno prikazala napredek in pridobitve italijanske delavnosti na tem področju.

* **Primer čudežnega ozdravljenja.** Tržaški »Piccolo« poroča o nenavadni zgodbi, ki se je primerila 11-letnemu Karlu Zinconeju iz Rima. Deček, ki je že delj časa bolehal za polinevritido, je pogostokrat poromal v Loreto, slovečo božjo pot, in z vročo molitvijo prosil Mater Božjo ozdravljenja. Nedavno se je vrnil z romanja v družbi dveh tovarišev, ki sta ga spremljala do domačega praga. Pred hišo pa ju je odslovil in se brez vsake podpore sam počasi vzpenjal po stopnicah. Preden pa je prišel do stanovanja, je naletel na duhovnika, ki mu je v prizanesljivi obliki sporočil žalostno vest, da mu je medtem oče umrl. Deček je bil globoko presunjen na to sporočilo, vendar je z občudovanja vrednim samozatajevanjem ohranil mir in dejal: — Tudi to svojo veliko bolečino poklanjam ljubemu Bogu. Kmalu nato je mali Zincone čudežno ozdravel. — Polinevritida je posebno težka vrsta živčnega vnetja, ki napade cele dele živčnega sistema in se razširja od najmanjših živčnih odcepkov do osrednjih živčnih debel.

* **Potres v Zadru.** V ponedeljek ob 0.45 se je v Zadru čutil precej močan potresni sunek. Potres je trajal nekaj sekund, a ni povzročil škode.

* **Z okna je padla in se ubila.** Maia, komaj 2 leti stara Ivanka Vidučeva od Sv. Lucije ob Soči se je za trenutek izmuznila pozornosti staršev, s pomočjo stola zlezla na okno, pa je izgubila ravnotežje in padla na dvorišče. Padla je 5 metrov globoko, si prebila lobanjo in je kmalu zatem podlegla poškodbi. Očetu male Ivanke je nesreča šla tako do srca, da je pobegnil od hiše in so ga do pozne noči zaman iskali. Vsi znaki kažejo, da je poblaznel.

* **Po stopnicah je padel.** V goriško bolnico so pripeljali 16-letnega Josipa Muravca iz Pevme. Doma je šel po stopnicah, pa mu je spodrsnilo in je tako nesrečno padel, da se je nevarno pobil po čelu in si zlomil nogo v gležnju.

* **Tri kolesa pod tramvajem.** V Gorici se je v soboto proti večeru pripetila nenavadna nesreča, ki jo je bila zakrivila 8 letna Silvina Lugo. Šla je s svojo materjo, ki jo je vodila za roko, po trotoarju na via Poscolle, pa je iz prešernosti z roko sunila kolo, ki ga je bil nekdo postavil na hodnik, da ga je prevrnila na cestišče in na tramvajske tračnice. Nesreča je hotela, da je prav tisti trenutek pridrvel voz cestne železnice. Voznik si je zaman prizadeval, da bi ustavil. Voz je zagrabil kolo in ga sunil pred sabo, tako da se je z enim koncem vleklo po hodniku. Pri tem je prevrnilo še dvoje drugih koles, ki so stala takoj tam zraven, in voz je imel naenkrat kar tri bicikle pod sabo. Lastniki trpe precejšnjo škodo, ki pa jo bodo morali poravnati starši razposajenega dekleta.

* **Tudi vina bo na pretek.** Kakor poročajo italijanski listi, so v skladiščih pri vinogradnikih in veletrgovcih tolikšne količine vina, da je potrebam potrošnje povsem zadoščeno. Kakor je že bila dvignjena zapora nad prodajo finih in posebnih vin, vin za destilacijo in vin izpod 9 in iznad 15 stopinj, prav tako bo v doglednem času dvignjena zapora tudi nad prodajo vseh drugih vin.

* **Proizvodnja soli.** Proizvodnja soli v Italiji je v desetletju 1929-1939 zelo naglo napredovala, o čemer pričajo naslednje številke: Leta 1929/30 je znašala proizvodnja 3,321.397 stotov, potrošnja 3,488.268 stotov, leta 1937/38 pa proizvodnja 4,864.171 stotov, potrošnja 3,865.766. Največ soli se potroši v južni Italiji (Puglie 7412 kg na osebo, Campania 7389 kg), najmanj pa v Toskani (5964 kg). Kakor računajo, znaša povprečna potrošnja soli na osebo v Italiji 7006 kg na leto. Največ soli izvaža Italija na Norveško, v Švico, na Irsko in v Kanado. Čisti donos od soli je leta 1938/39 znašal 345,231.253 lir, kar je vsekakor zelo lepa številka, če pomislimo, da je leta 1889/90 znašal samo 51,572.514 lir. Največje solarne za pridobivanje morske soli premorejo Sardinija, Cervia in Comacchio, Margherita di Savoia, Tarquinia in Piran.

Iz Ljubljane

u— **Na univerzi je bil promoviran za doktorja filozofije** sodelavec raznih slovenskih revij g. Anton Vratuša. — Novi doktor je prvi Slovenec iz Prekmurja, ki je na naši univerzi dosegel to čast. Čestitamo!

u— **Italijanski kulturni institut v Ljubljani** bo začel s 15. julijem nov poletni tečaj italijanskega jezika. Prijave za ta tečaj se sprejemajo v institutu (Napoleonov trg 6/I) do 15. t. m.

u— **Čez Rakitno v Iško.** V nedeljo, dne 13. t. m. povede Slovensko planinsko društvo planince čez Rakitno v Iško. Z vlakom ob 6.20 krenemo iz Ljubljane v Borovnico. Odtod drži pot skozi prijazno vas Sabočevo ter mimo naselja Novaki na Rakitno (789 m). Ta kraj leži na manjši gorski planoti za južnim hrbtom Krima med Iško in borovniško Dražico. Obdajajo ga vrhovi Krimšček 933, Smrekovec 950 m, Županov vrh 1000 m in Novaška gora z Zobom 999 m. Rakitna je znana zaradi svojega ugodnega podnebja. Od Rakitne dalje drži pot proti naselju Ustje s pogledom na Javornik, Slivnico, Kočevski Rog in Krvavo peč. Z Ustja 766 m drži »kozina« (kozja pot) strmo proti potoku Zail, ki se steka v Vrbici v bistro Iško. Divje oblikovane skale ob tej poti imajo v ljudski govorici določena imena, n. pr. skalni mož, votli kamen itd. Pot drži dalje ob desnem bregu Iške do Grabljic, kjer je prehod k zavetišču SPD v Iški. Ob 18. uri odpelje avtobus od »Šale« v Iški izletnike nazaj v Ljubljano. Prijave za izlet sprejema društvena pisarna SPD **najkasneje do sobote opoldne.**

KARBID
za varenje in razsvetljavo
je dospel.
Dobi se pri tvrdki
A. GOREC
POLEG NEBOTIČNIKA

u— **Krasen dan.** Po vrsti soparnih noči, se je vreme v noči od ponedeljka na torek znatno spremenilo. Temperatura je z mrakom občutno padla in po polnoči je začela pihati ostra burja, ki je zrak še bolj ohladila in v veliki meri razpodila temne oblake na nebu. Dočim je kazal toplomer v ponedeljek najmanj 16 in največ 28.4 stopinj, je znašala minimalna temperatura včeraj zjutraj 14.8. Pač pa je po viharni noči posijalo vroče sonce na modrem umitem nebu in takoj visoko dvignilo živo srebro. Včerajšnji dan je bil v glavnem izredno lep, le tu in tam se je pripodil bel, prozoren oblaček. Sonce je zelo močno pripekalo, tako da smo imeli za sedanji letni čas povsem primerno vreme.

u— **Še ena prometna novost.** Prometni red na križiščih v mestu je za nekatere voznike s konjsko vprego in mnoge kolesarje še vedno novost, ki se ne morejo z njo prav sprijazniti. Prometni stražniki morajo nedisciplinirane kar naprej opozarjati in svariti. Vsi prizadeti bi se morali zavedati, da s svojeglavim prehodom čez križišče spravljajo v nevarnost sebe in tudi tiste, ki upoštevajo prometna navodila. V izogib nesreč in za lažje odvijanje prometa so že pred leti napravili otoke na Ajdovščini in na Marijinem trgu. Zdaj so za prometni otok porabili tudi Robbov vodnjak pred magistratom. Meščane in okoličane opozarjamo na to novost, da ne bo nepotrebnega objasnjevanja in povpraševanja na mestu samem.

u— **Drva gredo hitro in dobro v denar.** Sredi poletja smo, ko se gospodinje kar oddahnejo, če lahko stopijo za nekaj časa od štedilnika, kupčija s kurivom pa ne poneha. Že od nekdaj so se naša gospodinjstva najrajši v poletnem času zalagala z drvmi, ker jih tedaj spravijo suha v kleti. Še posebno pa se ljudje letos hite preskrbovat s kurivom, zlasti z drvmi. Podvizati se mora, kdor hoče kupiti drva na Grudnovem nabrežju, kjer so prejšnja leta kmetje včasih po ves dan čakali na kupce in so morali nazadnje od hiše do hiše ponujati svoj tovor. Včeraj so bila do 9 že vsa drva na trgu prodana, ker kmetje zaradi nujnega poljskega dela ne utegnejo pripeljati večjih množin. Pripravljenih pa imajo še dovolj in ni bojazni, da bi jih primanjkovalo.

u— **Središče bele Ljubljane dobiva novo lice.** Mogočni blok stanovanjskih palač Pokojninskega zavoda bo že v kratkem izročen svojemu namenu. Monumentalno pročelje je že izgotovljeno, okna in vrata vstavljena, centralna kurjava, vodovod in plin montirana. Posebno lepo izdelana je ravna streha, ki je v Ljubljani edinstvena. Pravkar dovršujejo krovci zadnja dela na njej. Na pročelni strani imajo palače po 5 nadstropij s podstrešjem, na dvoriščni strani pa po 6. Nova ulica pred monumentalnim stanovanjskim blokom, ki bo v okras vsemu mestu, bo zelo široka in veže Šubicevo ulico z Nunsko. Okolici primerno je zgrajen tudi novi uršulinski zid. Čim bo podaljšana Šubičeva ulica do Zvezde — dela naglo napredujejo na obeh straneh — bo središče Ljubljane dobilo povsem drugačno, prikladnejše lice. Iz Zvezde bomo mogli naravnost na Bleiweisovo cesto. Beethovnova ulica pa bo končno dobila svoj izhod v Šubičevo in bo mnogo pridobila na svojem pomenu.

u— **Po treh mesecih zatemnitve.** V nedeljo so minili že trije meseci, odkar je naša bela metropola v nočnih urah zatemnjena. V temi je Ljubljana še posebno lepa. Kakor silen, komaj viden stražar se v temi dviga Grad sredi mesta, okrog njega pa se plaho in tiho skrivajo hiše. Idilično sliko pa skruni ta ali oni neposlušni meščan, ki se niti po treh mesecih še ni zavedel resnosti časa in malomarno ali lahkomiselno pušča, da se svetloba iz njegovega stanovanja pozno v noč in celo vso noč potratno razvija skozi nezagrnjena okna na prosto in sveti daleč naokrog. Taka svetloba je vidna na veliko razdaljo in je zato nedopustna. Cestne obolčnice imajo dušeno svetlobo, ki iz višine ni vidna. Skrajni čas je, da tudi tisti, ki se doslej niso ozirali na predpise o zatemnitvi, uvedejo pri razsvetljavi svojih stanovanj red in zagrnejo okna s temnimi zastori.

u— **V palači Bat'e je že več dni odprta** razstava slikarja Eda Deržaja. To pot je razstavil 70 uspelih del, ki jasno dokazujejo, da je slikar strasten ljubitelj narave in še posebno gora. Prednost imajo njegovi zelo verno upodobljeni gorski motivi »Na Krvavcu«, »Triglav s Pungrta« in »K soncu«, ki preseneča s svojo posrečeno in globoko izraženo zamislijo. Številnim pokrajinskim motivom prednjači »Ob Ljubljanici«, pokrajina v ljubljanski okolici pod zgodnjo jutrnjo meglico. Deržajeva umetnostna razstava bo odprta do 18. t. m. Ogled od 9. do 12. in od 16. do 18. Vstop prost.

u— **Nov grob.** Včeraj popoldne so iz kapele sv. Petra na Žalah spremili na poslednji poti na pokopališče k Sv. Križu gosp. Franca Drolca, zasebnika, po rodu iz Laškega. Pokojniku blag spomin, žalujočim pa naše iskreno sožalje!

u— **Gradnja novega univerzitetnega poslopja se nadaljuje.** Na oglu Aškerčeve ceste in Snežniške ulice, na nasprotni strani tehnične fakultete, so začeli že lansko leto graditi novo poslopje rudarske fakultete. Zidavo nove potrebne stavbe pa je presenetila vojna, ki je za kratek čas ustavila nadaljna dela. Eksc. Visoki Komisar pa je takoj v začetku ukrenil vse potrebno, da je bila zagotovljena dovršitev že začetih novih univerzitetnih stavb, odnosno da bodo zgrajene še ostale, ki jih univerza potrebuje. Tako je pred nekaj dnevi oživelo na stavbišču ob dolgi Aškerčevi cesti. Mešalci betona in dvigala so v polnem teku, ogromni kupi vsakovrstne opeke pa se naglo manjšajo. V nekaj dneh je bilo že dograjeno betonsko ogrodje prvega nadstropja in delo hitro napreduje kvišku. Aškerčeva ulica bo postala v kratkem česu prava univerzitetna četrt

u— **Izboljšanje tramvajskega prometa.** Kakor se čuje, v remizi naglo napreduje gradnja novih priklopnih voz, ki bodo kmalu uvrščeni v promet. Tramvaj št. 1 vozi zdaj do splošne bolnice mimo pošte in magistrata in od tod mimo glavnega kolodvora nazaj proti Šiški. S tem je povečan promet pred glavnim kolodvorom, kjer obratujejo zdaj št. 1, 2 in 4, ter na progi proti splošni bolnici mimo magistrata, kjer sta zdaj v prometu št. 1 in 2. Tramvaj št. 2 ima tudi odprte priklopne vozove, ki so bili pred leti nabavljeni v Opatiji. V smislu nedavne uredbe o dvojezičnih napisih, so bile pred dnevi zamenjane napisne tablice na tramvajskih postajališčih. Namesto dosedanjih napisov Postajališče cestne železnice, imajo nove tablice dvojezični napis: Fermata in Postaja.

u— **Prihodnji koncert iz serije koncertov,** ki so pod pokroviteljstvom Visokega komisarijata, bo v ponedeljek, dne 14. t. m. v veliki filharmonični dvorani. Na tem koncertu bo nastopila slavna italijanska violinistka Pina Carmirelli. Na klavirju jo bo spremljala pianistka Marija Sala. O sporedu in ostalih podrobnostih jutri. Predprodaja vstopnic od danes dalje v knjigarni Glasbene Matice. (—)

u— **Veseli teater.** Vsak torek, sredo in četrtek v Delavski zbornici ob pol 21. Predprodaja vstopnic v trafiki Sever (Šelenburgova ulica). (—)

u— **Moderno italijanščino poučujem uspešno in hitro.** Honorar in ure po dogovoru. Poučujem posamezno in v skupinah, začetnike in nadaljevalce. Po želji grem na dom. Takojšnja konverzacija v toskanščini. Cenjene ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod značko »Jezik sodobnosti«.

u— **Dva ranjenca.** Na kirurški oddelek so pripeljali 35letnega zasebnega uradnika Ivana Janovskega. Ko se je zvečer vračal domov, ga je nekdo brez povoda napadel in ga ranil na glavi. Prav tako je moral v bolnico 66letni pleskarski pomočnik Fran Klein iz Most, ki ga je v prepiru nekdo sunil z nožem v desno ramo.

u— **S kolesom je padla.** V ponedeljek so pripeljali v bolnico 15letno Ano Keržičevo, possetnikovo hčerko z Rakitne. Ko se je peljala s kolesom, je tako nesrečno padla, da si je zlomila desno nogo.

Iz Novega mesta

Brezplačni italijanski tečaj. Italijanski tečaj, ki ga prireja za svoje naročnike podružnica »Jutra«, se prične danes v sredo 9. t. m. ob pol 20. v prostorih gimnazije. Ponovno opozarjamo vse prijavljence, naj se polnoštevilno udeleže otvoritve tečaja, ker bodo ob tej priliki zaradi velikega števila prijavljencev vsi tečajniki razdeljeni v dve skupini, ki bosta imeli svoje ločene učne ure.

Iz Hrvatske

Popis židovskega imetja. V Zagrebu je bil ustanovljen poseben urad, ki popisuje premoženje zagrebških židov. Te dni je urad končal s sprejemanjem prijav o židovskem premoženju. Vseh prijav je okoli 10.000. Če bi hoteli zbrati točne podatke o židovskem premoženju in popisati vse tovarne in podjetja, ki so bila v židovskih rokah, bi morali zaposliti preko 100 ljudi. Že samo popis blaga v tovarni Union predstavlja ogromno delo. Nekateri židje imajo v Zagrebu po deset hiš, drugi zopet imajo umetnin v več milijonski vrednosti.

Na Hrvatskem snimajo nov film. Na Hrvatskem se mudi nemška filmska družba »Tobis«, ki blizu Zlatara snima film »Ljudje v viharju«. Vsebina je vzeta iz najnovejših dogodkov. Glavno vlogo bo igrala Olga Čehova.

Ustanavljanje gospodarskih šol v Bosni. Po Bosni in Hercegovini je ostalo gospodarstvo na nekdanji primitivni stopnji. Nove oblasti so zato zaprosile hrvatsko vlado, naj bi ustanovila po Bosni in Hercegovini čim več gospodarskih šol.

Smrtna obsodba komunista. Dne 5. julija je bil v Zagrebu ustreljen 20 letni Ivan Bučica, rodom iz Blata, ker je pretekli mesec vzkliknil na sprehajališču dr. Ante Pavelića v Dubrovniku »Živela Sovjetska Rusija!« Preki sod je mladeniča obsodil na smrt.

Brzojavka kitajske narodne vlade Hrvatski. Kakor smo že poročali, je neza-

Italijanski tečaj

LVII.

29. lekcija. Lezione ventinovèsima.
La confessione del lupo.

Sapete voi la stòria della confessione del lupo? Non la potete sapere e ve la dirò. Il lupo, un bel giorno, stanco, se non sàzio delle sue rapine, fa l'esame di cosciènza, tròva che vi sòno non so quanti agnèlli e quante pècore di cui dève rènder conto. E c'èrano un bèl nùmero! Sènte il rimòrso, ed essèndo già innanzi negli anni, comincia ad accòrgersi che è tèmpo di mutàr vita e costumi. Prèsso di lui abitava un buòn romito e il lupo va a confessarsi e svescia tutti i peccati suòi che non èrano pòchi. L'eremita, da buòn confessore, comincia al lupo una sèria riprensione.

Dinanzi alla cèlla èra un bellissimo prato verdeggiante per fresca èrba. Mentre l'eremita parlava al pentito, ècco viène un pastore col gregge che lietamente belava ed òccupa il pàscolo. E l'eremita parlava sèmpre. È inùtile di dire che il cuòre del lupo contrito batteva fòrte e gli òcchi si movèvano come aghi di bùssola che oscillano nel momènto della tempèsta magnètica. E gli agnèlli belàvano, e l'eremita non finiva più.

Gli antichi amori alla perfine invàdono furiosamente il lupo e la sua agitazione diviène tale e tanta che l'eremita dice: »Che hai, lupo, che ti contòrce così?« »Fate prèsto, padre, prèsto, in nome del cièlo! Altrimenti gli agnèlli vanno via ed io non pòsso far prèda.«

Vocàboli.

La confessione spoved, il lupo volk, stanco utrujen, upehan, sazio sit, saziare nasititi, la rapina rop, plen, animale di rapina roparska žival, ucello di rapina ptica roparica, far l'esame di cosciènza izpraš(ev)ati si vest, l'esame izpit, superare l'esame napraviti izpit, il professore fa l'esame zprašuje, il candidato da, prende o sostiene l'esame kandidat dela izpit, schiacciare all'esame vreči pri izpitu, l'agnello jagnje, la pecora ovca, levar le pecore dal sole svoje imetje rešiti pogube, render conto di qc. račun polagati, odgovor dajat, ce n'erano bilo jih je, il rimorso kes, mordere gristi, sento il rimorso vest me peče, innanzi spredaj, naprej, essere innanzi negli (con gli) anni biti v letih, accorgersi opaziti, mutare spremeniti, il costume navada, obleka, presso blizu, pri, presso la finestra pri oknu presso di me blizu mene, pri meni, med zaimek in presso stavi di!, il romito=l'eremita puščavnik, confessare spovedati se, svesciare izblebetati, našteti, il peccato greh, da kot (XXVI. tč. 5), il confessore spovednik, serio resen, la riprensione graja, riprendere zopet prijeti, grajati, dinanzi a pred, nik, verdeggiare zeleneti, il pentito la cella celica, era je bil, il prato travspokornik, il pastore pastir. il gregge čreda, lieto vesel, lietamente veselo, belare meketati, occupare zasesti, il pascolo pašnik, inutile nekoristen, nepotreben, il cuore srce, contrito skesan, potrt, battere tolči, biti, l'occhio oko, movere premikati, la tempesta nevihta, magnetico magnetičen, non finiva più še vedno ni bil pri koncu, antico star, nekdanji, l'amore ljubezen, alla perfine slednjič, invadere napasti, lotiti se, furioso divji, ljut, l'agitazione razburjenje, divenire postati, contòrcere zvijati, mučiti, contòrcere il viso pačiti obraz, — le mani viti roke, presto naglo, altrimenti sicer, via proč, la preda plen.

nja; oni, ki onkraj vseh umstvenih shem, ki se jih oklepa človeška pamet, ume najti pogon in tok stvarjalnega Življenja.

Kajpak, če si srečo tako razlagamo, tedaj je sreča zgolj po imenu, v resnici je to narava sama. Toda kako naj si razložimo srečo tistih, ki nič ne iščejo in po ničemer ne streme in vendar nenadno dosežejo kak presenetljiv uspeh v čemerkoli? Aristotel jih je, kakor smo videli, uvrstil v drugo skupino srečnežev, ni pa se podrobneje bavil z njimi.

Adriano Tilgher je v navedenem članku razširil tudi nanje prvotno Aristotelovo razlago. Kdor gre po nekem prostoru sekundo prej, preden pade opeka in usmrti človeka, ki mu sledi nekaj korakov zadaj; vojak, ki odvrne glavo za nekaj centimetrov prav v trenutku, ko mu zažvižga krogla tik ušes; kmet, ki koplje prav tam, kjer bo našel zaklad — te srečneže si lahko razlagamo tako, da postopajo pod vodstvom nekega skritega, temnega nagona, ki jih sam podzavestno vodi tja, kamor sami ne vidijo, instinkta, ki pomeni znanje, — toda ne znanje telesa, marveč najgloblje in najbolj skrivnostno znanje duha, obstoječe v slutnjah, v podzavestnih kretnjah in gibih, ki nam včasih kot navidezno »naključje« rešijo življenje ali nas spravijo na ugodno pot. To »znanje« nima nič skupnega z umstvenim, pozavestnjenim znanjem, z inteligenco, z dobroto; ono je onkraj dobrega in slabega, nekak božji dar, neka vrsta milosti. V starih časih niso zaman videli v sreči dokaza nekega božjega in globljega stika srečneža z božansko silo, ki rešuje in razveseljuje. Silla je bil ponosen, da se je lahko imenoval Srečnega (Felix). Tak srečnež je torej človek, katerega vodi tista skrivnostna modrost, ki je v njem, ne da bi bila del njegovega zavestnega bitja, njegovega jaza; pomaga mu v nekih dejanjih, katerih izsledka se sam ne zaveda. Tak človek potemtakem ne ve, da ga sploh more čakati sreča, vzlic temu njegova sreča ni golo naključje, marveč posledica skrivnostnega, instinktivnega vodstva. Tilgher primerja dejstvo takega instinkta z mnogo bolj znanim in očitnim primerom lastavice, ki brez slehernega znanja preleti tisoče kilometrov in po mesecih odsotnosti najde svoje prejšnje gnezdo, ali pa s srečnim navdahnjenjem genialnega umetnika, ki nenadno — ne da bi se kaj trudil — najde rešitev problema, s katerim so se mučili številni, mnog bolj učeni in izkušeni umetniki, ki pa niso imeli v sebi te skrivnostne sile.

Tako bi mogli po Adrianu Tilgherju sklepati, da so srečni ljudje že v naprej določeni, izbrani, obdarjeni s skrivnim darom, ki ga drugi niso prejeli. Ali pa velja ta milost tudi v času kolektivne nesreče, v času ko se celi množici vsili skupna nesrečna usoda? Ali imamo tudi srečne in nesrečne množestvene skupine? Švicar Burchhardt je v svoji razpravi »Über Glück und Unglück in der Geschichte« po svoje odgovoril na podobno vprašanje. O tem pa morda ob drugi priliki.

Zapiski

NOVŠAKOVA »ALENKINA ČEBELICA«

V juniju t. l. je izšla v Ljubljani osemdeset strani obsegajoča knjižica Franceta Novšaka **»Alenkica čebelica«. Novšak,** ki je že prej opozoril nase z dvema knjigama pripovedne proze, je s to povestjo stopil na rahla tla mladinskega pripovedništva. »Alenkina čebelica« je prežeta s poezijo pomladi in narave. Zato izzveneva s stavkoma »Saj kdor živi z naravo, ali mu ni vse silno blizu, kar je v njej? Ali mu ni blizu sonce, vihar, trava, rosa in žuželke in cvetje?« Ta poetični spodnji ton preveva zgodbo, ki je napol realistična, napol pa pravljična, saj antropomorfično predstavlja duševni svet čebele. Alenčica zanese čebelo, ki jo je bil vihar vrgel na okno njenega stanovanja, v park Tivoli, da jo položi v kakšn cvet. Hvaležna čebelica pa hoče ostati zvesta blagi rešiteljici in jo spremlja na nadaljnji poti. Ljubljanski park s svojimi košatimi drevesi, belimi stezami, krotkimi vevericami in igrajočimi se otroci. Rožna dolina s svojimi vilami in hišami, viško pokopališče s staro cerkvijo, to tvori okvir povesti. Potlej pride nekoliko romantično srečanje s starko, ki je ciganka in katere sin ugrabi Alenko in jo odpelje na vozu neznano kam, dokler se dekletce ne opogumi in ne skoči z voza. Na cesti jo pobere dober človek z Vrhnike in jo z avtom odpelje na svoj dom. Tu jo naposled najdejo prestrašeni starši. In tako se srečno zaključi Alenkino prvo veliko pustolovstvo, njen izlet v naravo, v širni, neznani, pisani svet , kjer je toliko lepote in skrivnosti, nevarnosti in mikavnosti. Zgodba je pripovedovana gladko in večidel neprisiljeno. Milko Bambič jo je opremil z nekolikimi ilustracijami. Naroča se za 5.40 lir (brez poštnine) pri pisatelju v Ljubljani, Lepi pot 1. Knjiga se uvršča med priporočljivo mladinsko čtivo in bo poleg drugega vzbujala pri ljubljanski mladini ljubezen do lepe in prijazne narave, ki obdaja naše mesto in tvori z njim vred prvi krog naše ljubljene domovine.

O Pirjevčevi knjigi »Knjižnice in knjižničarstvo« je priobčil poročilo iz peresa Eve Verona »Nastavni Vjesnik« v 5. številki, ki je izšla z znatno zamudo.

visna hrvatska država priznala kitajsko narodno vlado v Nankingu. O tem jo je tudi brzojavno obvestila. Te dni je prišel iz Kitajske odgovor, v katerem se Vang Čing Vej zahvaljuje Hrvatski za njeno priznanje.

Vsaki družini lastni krov. Voditelji nove Hrvatske so se lotili hvalevredne a težke naloge: postaviti v čim krajšem času vsaki hrvatski družini lastni krov nad glavo. Tako so pred dnevi na zelo svečan način posvetili temelje nove delavske naselbine pri Capragu. Naselbina bo štela 250 družinskih delavskih hišic in mora biti zgrajena v 100 dnevih. Pred vsako hišico bo tudi majen vrt, v naselbini pa bodo urejeni sadovnjaki in parki, otroška igrališča, skupni društveni dom in šola. To je že druga delavska naselbina v novi Hrvatski in tako bodo odslej po vrsti rasli delavski domovi v vseh krajih Hrvatske. Naselje pri Capragu se bo imenovalo Naselje Evgena Kvaternika. Delavci, ki se bodo naselili v nove domove, jih bodo odplačevali s stanarino.

Starost zemlje

Ni ga menda človeka na svetu, ki se ne bi vsaj enkrat v življenju vprašal, kako stara mora biti pač že zemlja, na kateri živimo. Eden izmed mnogih, ki so iskali odgovora na to vprašanje, je geolog profesor Bubnov. Učeni profesor prisoja zemlji najmanj 2 miljardi let. To dobo je razdelil v štiri enako dolga obdobja. Prvo dobo, od takrat, ko se je zemlja odločila od sonca, pa do časa, ko je dobila prvo trdo skorjo, imenuje profesor Bubnov kozmično starost zemlje. Druga doba obsega Proterozoikum, tretja arhaikum — obe ti obdobji pa karakterizira nedostatek okamenin. Četrto obdobje sega od kambrija do danes in je to čas raziskanega organskega življenja. Vsako izmed teh obdobij je trajalo kakih 500 milijonov let.

Iz cele vrste geoloških znakov (kakršen je na primer gubanje gora) lahko sodimo, da postaja potek zemeljske zgodovine vedno hitrejši. S tem se značilno sklada tudi teza, da je potek zemeljske zgodovine v skladu z razvojem živih bitij. Prvo obdobje je učeni profesor označil kot dobo, v kateri ni vretenčarjev, drugo kot dobo rib, tretje je obdobje amfibij, četrto obdobje reptilij, peto in šesto pa je obdobje naglega razvoja sesalcev. Zgodovina zemlje in zgodovina živih bitij sta v neposredni medsebojni zvezi. To dejstvo naj bi bilo po sodbi profesorja Bubnova več nego samo zanimivo spoznanje, kajti povezanost človeškega življenja z usodo zemlje naj bi vodila k spoznanju, da je človek le popotnik med dvema svetovoma.

Vojna na Kitajskem

Tokio, 8. jul. s. Japonsko letalstvo je znova dvakrat napadlo Čungking in razne važne strateške točke ob Jangceju. Bombardirano je bilo tudi več mest v Šehvanu. V Čungkingu so Japonci z bombami pognali v zrak večje skladišče streliva.

Bivši grški kralj v Južni Afriki

New York, 8. jul. ir. Ass. Press javlja iz Johannesburga, da je v neki kraj Južne Afrike prispel bivši grški kralj Jurij.

Hvaležnost Bolgarije Nemčiji

Sofija, 8. julija d. Ob navzočnosti zunanjega ministra Popova je sprejel car Boris novega nemškega poslanika, ki je izročil ob tej priliki svoja akreditivna pisma. V svojem nagovoru je dejal novi poslanik, da bo zastavil vse svoje sile za ohranitev in poglobitev tesnih odnošajev med Nemčijo in Bolgarijo, ki so obstojali že v svetovni vojni in so bili sedaj zopet obnovljeni. Kralj Boris je izrazil v svojem odgovoru občudovanje in zahvalo Nemčiji za njeno pomoč Bolgariji. Dejal je, da lahko poslanik vedno računa na njegovo popolno zaupanje in podporo.

Huda neurja v Turčiji

Ankara, 8. julija d. Silna neurja in prelomi oblakov so povzročili zadnje dni v Turčiji veliko škodo. Boje se, da bo žetev močno trpela.

Naš novi roman

Prizorišče našega novega romana, ki je našel drugod na stotisoče hvaležnih bralcev, je stara vaška gostilna. Neukrotljiva gospa Lee in njena ljubezniva hčerka sta jo komaj vzeli v zakup, ko se jamejo okrog njiju vrstiti strašni in nerazumljivi dogodki — takšni, da bodo tudi najhrabrejšo čitateljico vsak dan polivala kurja polt! — Roman »Skrivnostna krčma« bo pričel v jutrišnji številki. Kogar ni strah pošastnih dogodivščin, naj ga nikar ne prezre!

Šmarješke toplice pred novo sezono

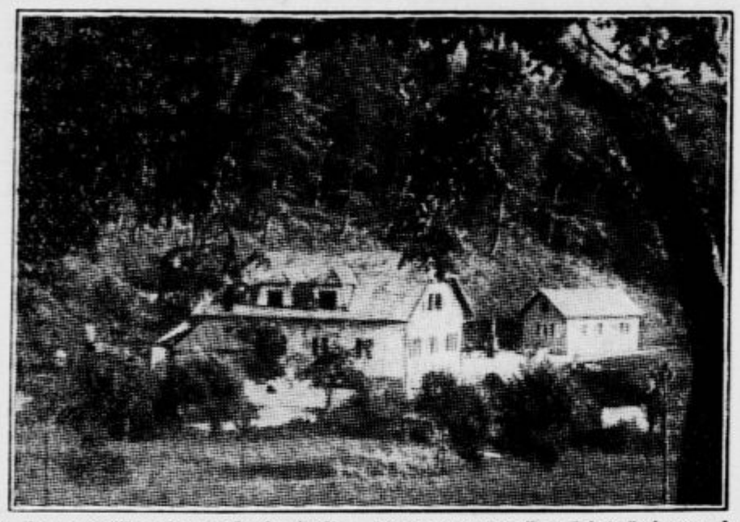

Že lani se je govorilo, da se bodo tudi Šmarješke toplice pri Novem mestu priključile vrsti večjih zdravilišč. Že doslej so bile dokaj znano, toda le manjše zdravilno kopališče, ki ni moglo sprejeti veliko gostov na enkrat. Primanjkoval jim je predvsem večji hotel, ki bi bil mogel zadostiti precejšnjemu povpraševanju ter nuditi gostom primerno udobno bivanje.

Že lansko leto so pričeli v Šmarjeških toplicah z gradnjo velikega hotela, ki naj bi za dalj časa zadostoval tudi za večji dotok bolnikov, zdravja potrebnih ter ostalih gostov, ki bi si želeli oddiha v mirnem okolju Šmarjeških toplic. Vojni dogodki so gradnjo močno zavrli. Šele pred kratkim je bilo mogoče dovršiti gradbena dela, čeprav naj bi bil hotel po prvotnem načrtu služil svojemu namenu že od letošnje pomladi. Sedaj delajo delavci le še na poslednjih notranjih delih.

Novi hotel v Šmarjeških toplicah ima 40 parketiranih sob s tekočo vodo in električno razsvetljavo. V hotelu bo skupno 52 postelj. Skoraj vse sobe imajo svoje balkone, odkoder je krasen razgled. V kratkem bo ta novi hotel opremljen še s pohištvom.

Stare zgradbe v Šmarjeških toplicah bodo seveda še dalje služile svojemu namenu. V njih je 24 postelj, tako da bodo imele Šmarješke toplice v kratkem 76 postelj, kar bo za sedaj zadostovalo. Prav pa je, da bodo tako prišli do polne veljave zdravilni vrelci, ki so posebno priporočljivi za zdravljenje nervoze, revmatizma in ženskih bolezni.

Naše gledališče

DRAMA

Začetek ob 20. uri.

Sreda, 9. julija, zaprto.
Četrtek, 10. julija, zaprto.
Petek, 11. julija: »Via mala«. Izven Cene od 7.60 Lit navzdol. Igra skupina mariborskih slovenskih igralcev.
Sobota, 12. julija: »Okence.« Izven. Cene od 7.60 Lit navzdol. Igra skupina slovenskih mariborskih igralcev.
Nedelja, 13. julija: »Via mala.« Izven. Cene od 7.60 Lit navzdol. Igra skupina slovenskih mariborskih igralcev.

Skupina mariborskih slovenskih igralcev bo igrala v petek 11. t. m. ob 20. uri »Via malo«. Tehten problem odločitve med človeško vestjo in paragrafom razgrinja Knittlova drama »Via mala«, ki je posneta po istoimenskem romanu. Moralni konflikt, v katerega zaide preiskovalni sodnik, je zasnovan z veliko tehnično spretnostjo ter na osnovi psihološko verjetnih zapletljajev. Predstava je bila do zdaj zelo dobro obiskana in je vredna splošne pozornosti. Veljajo znižane cene. — »Okence« je veseloigra, katere avtorica je Olga Scheinpflugova. »Okence« je vrzel v spominu nekega privatnega docenta etike, Johanka, ki preživlja zaradi nje zelo neprijetne konflikte. Delo občinstvu ugaja, saj je v njem precejšnja mera komike in humorja. Predstava bo v soboto zvečer po znižanih cenah.

OPERA

Začetek ob 20. uri.

Sreda, 9. julija ob 20.30: »Traviata.« Izven. Gostovanje Kr. Rimske Opere.
Četrtek, 10. julija ob 20.30: »Madame Butterfly.« Izven. Gostovanje Kr. Rimske Opere. — (Obe predstavi razprodani.)
Petek, 11. julija, zaprto. (Generalka.)
Sobota, 12. julija: »Pri treh mladenkah.« Red premierski.

»Pri treh mladenkah.« Schubert-Berthéjevo delo je izredno prikupno. Melodiozno, zabavno in čustveno. Glavna interpreta sentimentalnega dejanja sta: Hannerl (Vidalijeva) in Schubert (Janko), nosilci komičnih prizorov pa: Grisi (Poličeva), Tschöll (Zupan). Hederl bo pela Polajnarjeva, Heiderl Barbičeva, Tschöllovo Španova, Schobra B. Sancin in Novotnega M. Sancin. Dirigent D. Žebre, režiser D. Zupan. Premiera bo v soboto 12. t. m. za red premierski.

Pevska tekma v operi. Zanjo vlada živahno zanimanje med pevci tekmovalci in občinstvom, ki bo imelo pristop. Pevce in pevke z lepimi glasovi bo ocenila posebna komisija, pa tudi občinstvo bo glasovalo za tri najboljše. Pristop k tekmi imajo pevci amaterji. Podrobnejši razpis je bil objavljen v časopisih v dneh 18. odnosno 19. junija. Na upravo Narodnega gledališča v Ljubljani je poslati prijave, in sicer čimprej. Tekma bo 13. julija v operi.

Radio Ljubljana

Sreda, 9. julija.

Ob 7.30: Poročila v slovenščini. — 7.45: Operetna glasba, v odmoru napoved časa. — 8.15: Poročila v italijanščini. — 12.30: Poročila v slovenščini. — 12.45: Komorna glasba. — 13: Napoved časa, poročila v italijanščini. — 13.15: Komunike Glavnega Stana Oboroženih Sil v slovenščini. — 13.17: Simfonični koncert, dirigira mojster Alceo Galliera. — 14: Poročila v italijanščini. — 14.15: Simfonični koncert, dirigira mojster Alceo Galliera. — 14.45: Poročila v slovenščini. — 17.15: Koncert sopranistke Lovšetove in basista Franca Lupše. — 19: »Parliamo l'italiano«, pouk italijanščine, poučuje prof. dr. Stanko Leben. — 19.30: Poročila v slovenščini. — 19.45: Slovenska glasba. — 20: Napoved časa, poročila v italijanščini. — 20.20: Predavanje v slovenščini. — 20.30: Prenos iz opernega gledališča v Ljubljani: Izredna predstava Kr. opernega gledališča iz Rima. Ob 21: Napovedi v slovenščini. Ob 22: Predavanje v slovenščini. Ob 22.45: Poročila v slovenščini.

INSERIRAJTE V „JUTRU"!

Iz Srbije

Na srednjih šolah Srbije so polagali te dni zrelostne izpite z mnogimi olajšavami v posameznih predmetih, dočim je mala matura v celi Srbiji ukinjena.

Potniški promet s parniki med Beogradom in Šabcem, ki je bil zadnjih deset let ustavljen, je spet obnovljen. Vsako jutro ob sedmih odhaja po en potniški parnik iz Beograda v Šabac.

Mestni dom kulture v Beogradu z veliko občinsko knjižnico in čitalnico je med vojno utrpel le malo škode in je pričel 15. t. m. spet v polnem obsegu obratovati. Čitalnica in knjižnica imata tudi dečji in mladinski oddelek. Vsak petek ob 16. do 18. se vrše tako zvane ure za deco. V tem času knjižničar pripoveduje deci odlomke iz najlepših knjig, ki bi jih naj otroci čitali, ter odlomke iz zgodovine Beograda.

Popravila vodovodne in kanalizacijske mreže v Beogradu so v polnem teku. Na vodovodni mreži je bila vsega 286 poškodb, ki so bile do 15. junija na 17 mestih že vse popravljene, na kanalizacijski mreži pa je bilo 155 poškodb, od katerih je bilo do 15. junija že 109 popravljenih. V polnem teku so tudi dela na deloma porušenih zgradbah ter ulicah in cestah.

Koliko pojé Beograd? Po nedavno v beograjskih listih objavljeni statistiki so prebivalci Beograda v l. 1940 porabili 130 milijonov kg živil in 110 milijonov kg premoga. Med živili je vračunanih 49 milijonov kg moke, okrog 13 milijonov kg krompirja in zelja, blizu 15 milijonov kg čebule, česna, fižola in sočivja, 1,154.000 kg riža, 242.000 kg makaronov in špagetov, 16,900.000 kg mesa, 4,600.000 kg masti, 1¼ milijona kg olja, blizu 2 milijona kg surovega masla, smetane in sira, nad 20 milijonov litrov mleka, 6,874.000 kg sladkorja, 190.000 kg medu, 37.000 kg marmelade, 3,500.000 kg soli, 50 milijonov jajc itd.

Zaradi zagotovitve prehrane prebivalstva Srbije je ministrski svet (svet komisarjev) izdal te dni uredbo o ureditvi odkupa žitaric oziroma zadevnih zalog iz l. 1940. Odkupno pravico ima izključno Prizad. S tem se hoče obenem onemogočiti špekulacija.

Potniški promet med Beogradom in Pančevom se vrši deloma z vozili čez pontonski most — ker je železni most razrušen — v glavnem pa s parniki, ki vozijo devetkrat na dan v Pančevo in nazaj.

Obvezna registracija vseh državnih obveznic v Srbiji se je na zahtevo okupacijskih oblasti po nalogu komisarja ministrstva financ izvršila 23. in 24. junija.

Miška jo je vrgla s kolesa

21-letna Anita Caravagni iz kraja Pietra Ligure se je vozila s kolesom po poljski cesti. Nenadno je švignila pred kolesom preko poti miška, Kolesarka se je silno ustrašila, izgubila je oblast nad kolesom in padla. Odnesla je nekoliko ran na roki in nogah, zacelile se ji bodo v nekoliko dneh. Vendar bi se bila stvar kmalu prav slabo končala, kajti baš v trenutku, ko je padla, je privozil težak kmečki voz in za las je manjkalo, da je ni povozil.

Pomanjkanje bombaža v Angliji

V angleški grofiji Lancashire so od začetka vojne zaprli 177 tekstilnih tvornic zaradi pomanjkanja bombaža. Nadaljnjih 81 podjetij bo ustavilo obratovanje v najkrajšem času, ker ni na razpolago potrebnih količin surovega bombaža.

Orario — Vozni red

Percorso: Proga: **Ljubljana - Novavas - Bloke - Babnopolje**

5.40	15.40	Ljubljana	7.40	20.25
6.16	16.16	Zogar-Kurešček	7.04	19.49
6.33	16.33	Turjak	6.47	19.32
6.40	16.40	Rašica	6.40	19.25
6.50	16.50	Vel. Lašče	6.30	19.15
7.02	17.02	Karlovica	6.18	19.03
7.28	17.28	Novavas-Bloke	5.52	18.37
7.44	17.44	Bloška Polica	5.36	18.21
7.50	17.50	Lož	5.30	18.15
7.53	17.53	Stari trg	5.27	18.12
8.00	18.00	Igavas	5.20	18.05
8.20	18.20	Babnopolje	5.00	17.45

Impresa: Podjetje: **PEČNIKAR ANTON**
Ljubljana — Dolenjska c., telefon 49-28

MALI OGLASI

CENE MALIM OGLASOM

Kdor išče službe, plača za vsako besedo L. —.30, takse L. —.60, za dajanje naslova ali za šifro L. 1.—. Najmanjši znesek je L. 7.—. Za ženitve in dopisovanja se računa vsaka beseda po L. 1.—, taksa L. —.60, za dajanje naslova ali za šifro L. 2.—. Najmanjši znesek je L. 20.—. Za vse druge oglase pa stane vsaka beseda L. —.60, taksa —.60, za dajanje naslova ali za šifro L. 2.—. Najmanjši znesek je L. 10.—.

Službo dobi

Beseda L —.60, taksa —.60, za dajanje naslova ali za šifro L 2.—.

Mizarskega pomočnika
za furnirano pohištvo, samo boljšo moč, takoj sprejme Artnak-Mayer, Jenkova 7. 12519-1

Šiviljsko ali krojaško pomočnico
prvovrstno moč, popolnoma samostojno, sprejme takoj salon Mire Škabar, Aleksandrova 5/II. — Istotam se sprejme učenka. 12510-1

Službe išče

Beseda L —.30, taksa —.60, za dajanje naslova ali za šifro L 1.—.

Prodajalka
zmožna šivanja in entlanja, išče primerno zaposlitev. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Mlada in delovna«. 12520-2

Pouk

Beseda L —.60, taksa —.60, za dajanje naslova ali za šifro L 2.—.

Lingua slovena
per ufficiali. Metodo pratico. Grammatica e conversazione. Distinte offerte mandare sul giornale »Jutro«, Ufficio inserzioni sotto sigla »Presto slovenо«. 12515-4

Slovenščina
za oficirje. Praktična metoda. Slovnica in konverzacija. Cenjene ponudbe poslati na ogl. odd. »Jutra« pod značko »Hitro slovenski«. 12515-4

Italijanščino
poučujem po dogovoru. Hiter uspeh, posamezno in v skupinah. Po želji konverzacija v toskanščini. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod značko »Aktualno«. 12514-4

Profesor
poučuje italijanščino posamezno ali v skupinah. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 12513-4

Prodam

Beseda L —.60, taksa —.60, za dajanje naslova ali za šifro L 2.—.

Otroški športni voziček
prodam. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 12517-6

Več oleandrov
prodam. Vodnikova c. 83. 12497-6

Stara okna
6 komadov, kompletno zasteklena, prepleskana, v popolnoma zdravem stanju, dve leti vzidana, vel. 90 x 160, z nadsvetlobo, prodam. Poizve se pri gradb. podj. Šver & Kosi, Cesta 29. okt. 16, Ljubljana. 12494-6

Dobro blago za dve obleki
prodam. Mikuš, Wolfova ulica 10/I. 12523-6

Glasbila

Beseda L —.60, taksa —.60, za dajanje naslova ali za šifro L 2.—.

Nov pianino
s križanimi strunami, prodam. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Lira«. 12495-26

Kupim

Beseda L —.60, taksa —.60, za dajanje naslova ali za šifro L 2.—.

MED
vsako količino kupim. — Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Med«. 12217-7

Steklenice
kupim. Drogerija Kanc, Franc Jožef, Židovska ul. 1. 12489-7

Varilni razvijalec (Schweissapparat)
rabljen, kupim. Aleš Franc, Ježica. 12511-7

Tricikelj
dobro ohranjen, kupim. Ponudbe na upravo »Il Piccolo«, Ljubljana, Frančiškanska ul. 6. 12502-7

Stanovanje odda

Beseda L —.60, taksa —.60, za dajanje naslova ali za šifro L 2.—.

Dvosobno stanovanje
lepo, sončno, takoj oddam mirni čisti stranki. Trgovina Ambrošič, nasproti tramvajske postaje Kosovo. 12521-21

Veliko sobo
s kuhinjo in shrambo oddam takoj v centru mesta. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 12503-21

Stanovanja išče

Beseda L —.60, taksa —.60, za dajanje naslova ali za šifro L 2.—.

Eno- ali dvosobno stanovanje
v okolici Ljubljane za 1. avgust iščem. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 12500-21a

Stroji

Beseda L —.60, taksa —.60, za dajanje naslova ali za šifro L 2.—.

Pisalni stroj
še popolnoma nov, v kovčku, najnovejši model, takoj ugodno prodam. — Kovačič, Cigaletova ul. 11, IV. nadstr. 12230-29

Pisalni stroj
znamke »Adler«, portable v kovčegu, nov, poceni prodam. Vprašati od 14. do 17. ure Tyrševa c. 35a/II., levo. 12505-29

Sobo odda

Beseda L —.60, taksa —.60, za dajanje naslova ali za šifro L 2.—.

Sobo
v centru oddam 2 gospodoma. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 12492-23

Sobo
oddam. Cesta 29. okt. 5/I. 12509-23

Sobe išče

Beseda L —.60, taksa —.60, za dajanje naslova ali za šifro L 2.—.

Solnčno sobo
z dvema posteljama, souporabo kuhinje in po možnosti kopalnice, iščem. Ponudbe na ogl. odd. Jutra. 12518-23a

Sobo
ali primeren prostor za krojaško obrt iščem za avgust. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Krojač«. 12504-23a

Lepo opremljeno sobo
išče za takoj ali pozneje stalen gospod. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Stalnost«. 12501-23a

Opremljeno sobo
z zajtrkom išče gospodična. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Čistoča«. 12506-23a

Avto, moto

Beseda L —.60, taksa —.60, za dajanje naslova ali za šifro L 2.—.

3— tonski avto
dobro ohranjen, na nafto ali olje, po možnosti Mercedes - Benz, kupimo. Ponudbe na »Lesna«, Ljubljana, Beethovnova ul. 6. 12295-10

Pohištvo

Beseda L —.60, taksa —.60, za dajanje naslova ali za šifro L 2.—.

Elegantno spalnico
iz orehove korenine, poceni proda pohištvo Gluhak, Brezovica. Spalnica je razstavljena v zalogi Ljubljana, Florijanska ul. 19. 12496-13

Pridelki

Beseda L —.60, taksa —.60, za dajanje naslova ali za šifro L 2.—.

Ia orehova jedrca
popolnoma izčiščena dobite najceneje v MEDARNI, Ljubljana, Židovska ul. 6. 12410-33

Izgubljeno

Beseda L —.60, taksa —.60, za dajanje naslova ali za šifro L 2.—.

Damsko zapestno krom-uro
ki ni bila moja last, sem izgubila. Poštenega najditelja prosim, naj isto odda proti nagradi v ogl. odd. Jutra. 12498-28

Brošo
iz rdečih granat v obliki zvezde je izgubila begunka. Najditelj naj jo odda proti nagradi v ogl. odd. Jutra. 12522-28

Rjavo aktovko
je nekdo pozabil v Tivoliju na klopi. Dobi jo: Ivo Puc, krojaštvo, Aleksandrova c. 7/III. 12524-28

Informacije

Beseda L —.60, taksa —.60, za dajanje naslova ali za šifro L 2.—.

Interprete giurato
della lingua italiana, zapriseženi tolmač za italijanski jezik dr. Mikuletič Fortunat, Kralja Petra trg 9 — tel. 34-32. 36-31

Spedicijska tvrdka »Jugoport«
carini v Postojni vse uvozne in izvozne pošiljke. Hitra odprava. Dopisi »Jugoport« Rakek, telefon št. 3. 12467-31

Srebotnjak Vane
pridi takoj k nam v Novo mesto, Zagrebška 4. Žarko Petrič. 12499-31

Proti dobri nagradi
naprošam najditelja zlate broše, izgubljene na Dolenjski cesti od železniškega prelaza do Rudnika, da mi jo vrne na naslov: Starin, Dolenjska c. 11. 12512-31

Les

Beseda L —.60, taksa —.60, za dajanje naslova ali za šifro L 2.—.

Bukovo oglje
2 vagona (10 ton) prodam takoj. Kupec dobavi vreče, naloženo fko vagon Radohova vas, Dolenjsko. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Bukovo oglje«. 12493-15

Mineralna voda in oranžada
prvovrstne kakovosti se dobi v glavni zalogi
M. Gerovac
LJUBLJANA
Kolodvorska štev. 8
telefon 46-27
Iščemo krajevne zastopnike za prevzem zaloge
Gg. gostilničarji in kavarnarji, oglasite se radi pravočasne preskrbe takoj!

ZAHVALA

Stanovskim tovarišem, prijateljem, znancem in vsem, ki so sočustvovali z nami ob bridki izgubi našega ljubega moža in očke

Milana Pavlovca

ga pokropili, molili zanj in ga spremili na njegovi zadnji poti, izrekamo našo prisrčno zahvalo. Posebna zahvala šolski mladini in učiteljskemu zboru z Iga, kakor tudi učenki ižanske šole in g. Krašnji za poslovilne besede ter vsem ljubim Ižancem, ki so na tako lep način pokazali, kako so vzljubili pokojnika v dobi njegovega štiriletnega delovanja med njimi.

Žalujoči PAVLOVČEVI

Tina Likepova:

Nostradamus

Cene Kovač je zamišljeno hodil od vrat do pisalne mize in obratno. Sem in tja je pred pisalno mizo obstal in se zazrl na belo, srebrno obrobljeno karto, na kateri so se lesketale srebrne črke:

»Vljudno vabimo, da počastite s svojo prisotnostjo maškerado, ki jo priredimo pod geslom »Pokromana noč«...

»Hm!« je zamomljal Cene in se spet odpravil proti vratom. Da bi mu vendar prišla na misel kaka dobra maska! Pierot? To je zastarela zadeva. Navaden domino? Še manj! Kolikokrat je v mislih preletel vse mogoče oprave, ko je nenadoma zapel telefon.

»Cene Kovač tu!« — »Halo, tu Milena! Ali pojdeš v soboto na Pokromano noč?« — »Hm!« Cene se je popraskal za ušesi in ni vedel takoj, kaj bi odgovoril. »Meni se prav nič ne da,« je nadaljevala Milena. »Seveda, jaz tudi ne grem,« je vzkliknil Cene, skoraj preveč navdušeno in je čutil, da mu srce zopet normalno utriplje. Hitro se je zbral in dodal: »Imam važno sejo prav v soboto zvečer. Veseli me, da se ti ne ljubi na ples, če ne, bi mi bilo zelo hudo.« — »Ali si že čital Nostradamusova prerokovanja?« je Milena naenkrat obrnila razgovor v drugo smer. — »Nostradamuse? Seveda, pravkar sem jih čital. Čemu pa vprašuješ?« — »Kar tako, ker jih tudi jaz pravkar čitam, so zelo zanimiva. Pa nasvidenje popoldne kakor po navadi.« — »Na svidenje!«

Cene je odločil slušalko in poskusil zažvižgati najnovejšo poskočnico. Nato se je zamislil. Pogled mu je obstal na knjižni polici, kjer se je svetil hrbet Nostradamusovih prerokb.

»Ni slaba misel,« je rekel in tlesknil s prsti.

Misliš, da res ne bo šel na maškerado?« je vprašala Milena Polževa prijateljico, ko je odložila slušalko telefona. »Zdi se mi, da, celo slutim, kakšno masko bo imel. No, jaz mu pokažem!«

»Pa čemu vse to?« se je čudila prijateljica.

»Dosti mi je njegovih večnih sej, ki se navadno vršijo po barih ali plesnih dvoranah. Naj ne misli, da sem tako neumna, kakršno se delam.«

»Odkod pa veš za njegovo masko?«

»Sama sem mu dala idejo. On se še nikdar ni sam česa domislil. Voilá tout!«

»Pokromana noč!« Vse je pokromano. Mesec, zvezde, oblaki in meglice, vse je pokromano. Celo parket in orkester, menda stolov in miz sploh ni treba omenjati. Med različnimi vitezi in pepelkami, princezami in pastirji se prerivajo pokromane vešče in nočni metulij. Tam v ozadju je oživel cel pokroman šipkov grm in pokroman slavček ga vabi, da bi zaplesala swing ali pa vsaj tango. Prav, ko sta v najlepšam kramljanju, se pojavi pred njima čudna prikazen. Suha, visoka oseba, zavita v črno dopetno haljo, dolgi črni lasje padajo čez rame in se le težko dajo ločiti od dolge črne brade, iznad katere skrivnostno strmi ogromen kljukast nos. Na glavi pa čepi čudno pokrivalo, na katerem se blešče pokromana sonca in zvezde; kdo ve, kaj vse pomenijo ti čudni liki. V rokah drži čudni mož še bolj čudne oguljene knjige in iz malhe mu gleda daljnogled in bela stvar, ki bi lahko bila mrtvaški glavi podobna.

»Kdo si, čudno bitje?« zatrepeče slavčkov glas in slavček se zateče v okrilje šipkovega grma.

»Kako čudno vprašuje! Kaj me ne poznaš, jaz sem sam slavni Nostradamus osebno, ki sem prišel na svet, da vidim, če se moje prerokbe uresničujejo.«

»In kaj si videl, učeni mož?« se oglasi kavalir z belimi lasmi in lornjeto.

»Kaj sem videl? Da drve ljudje v pogubo, kakor sem prerokoval. Na žalostt se moje prerokbe uresničujejo,« je z grobim glasom dostavil učenjak.

»He, Nostradamus, nikar ne tuguj,« se v pogovor vmeša zelen domino. »Če si že prišel na zemljo v tej pokromani noči, nam rajši povej bodočnost. Zvezd je dovolj na nebu in luna tudi, kar prični!«

»Torej naj vam prerokujem? O, nesrečna bitja človeška, kaj naj vam prerokujem, ko drvite v brezdno pogub!«

»Ej, Nostradamus, od starosti so se ti skisali možgani. Kako pa je bilo takrat, ko si še norel po stari Franciji, a? Le nikar ne svetchlini, stari grešnik!«

»No, naj pa bo! Če že sami hočete, pa imejte. Ti tam v zelenem dominu, ki imaš najdaljši jezik, pridi bliže, da ti v dušo pogledam in zvezde preštejem na tem pokromanem nebu. Svoje čase smo gledali srebrne zvezde, danes pa —«

»Tega pa nisi prerokoval, ti goljuf stari,« se je opogumila mala pierotka. Toda astrolog jo je dostojanstveno preslišal. Počasi je vzel daljnogled iz malhe ter skozenj kritično motril klijenta v zelenem dominu.

»Kdaj si pa rojen, nesrečnež?«

»Nekako julija, če je krstni list v redu. S seboj ga nimam«.

»Hm, hm!« astrolog se je ozrl na »nebo«. Dolgo je motril skozi daljnogled pokromane zvezde na stropu, nato je začel prelistavati svoje predpotopne bukve.

»Si pač rak, kaj hočeš! Imaš nežno kožo, zato pa strupen jezik. Pa zadensko greš seveda, če si rak. To ti bo še preglavice delalo. V tramvaju posebno, ker izstopaš zadaj, namesto spredaj. Boš kazen plačal ali pa te bodo zaprli povrh, zaradi jezika te mogoče še obesijo.«

»Ali ni nobene pomoči?«

»Nobene!« je svečano potrdil Nostradamus. »To je konec!«

»Krut si, prerok.«

»Na vislice z njim!« je kriknila zbrana družba in najbolj navdušeni Nostradamusovi poslušalci so nesrečneža v zelenem dominu nekam odvlekli.

»Še meni povej, učeni mož,« je prosila pokromana zvezdica.

»Naj bo, tu vsaj ni treba v nebo gledati, ko imam zvezdo že pred seboj. Kaj bi tebi dejal? Da imaš tuje kraje rajši kakor domače in da se iz svojega starega, rodnega mesta rada norčuješ. Zadnjič si se nekemu sodu na glas smejala. Le pazi! Zdaj, ko je mesto električno razsvetljeno, drže zvezdice le po posebni milosti v službi.«

»O, presladki Nostradamus, kaj me nič več ne poznaš?« je zdajci začul nežen glasek in pred učenjakom se je pojavila »grajska« gospa.

»O, seveda te poznam, prezala gospa Kunigunda. Saj sem ti nič kolikokrat prerokoval ob zvezdnatem nebu.«

»Bi li hotel uživati zvezdnato nebo ob čarobnem tangu?«

»Presladka Kunigunda, česa bi ne storil zate!«

Odložil je torej Nostradamus knjige in malho in se zavrtel. Priplešе torej s svojo »nekdanjo klientinjo« Kunigundo do srede dvorane, ko se zgodi nekaj strašnega. Kratek sunek in Nostradamus se znajde pred — svojo sliko. Tu stoji pred njim — on sam. Mož v črni dopetni halji, bradi, laseh, pokrivalu, z malho in daljnogledom, pa s predpotopnimi knjigami. Skratka: Nostradamus...

Smeh pričujočih ga zdrami iz trenutne omotice, a že začuje bobneč in grozeč glas svojega dvojnika.

»Kdo si, človek nesrečni, ki si upaš prilaščevati mojo podobo in varati narod z lažnimi prerokbami?«

»Jaz, — — jaz — — sem Nostradamus,« je zajecljal nesrečnik.

»Lažnivec! Zmeljem te v sončni prah, kajti Nostradamus sem jaz!«

Tu se je prvi Nostradamus nekoliko zbral in odvrnil: »To je prevara! Jaz sem edini pravi Nostradamus!«

»O, vsi planeti in sonca, na pomoč! Jaz sem Nostradamus!«

»Ni res, jaz sem!«

Kdo ve, kaj bi si še prerekla, če bi v tem trenutku godba ne udarila in če bi ne bil reditelj plesa pojasnil, da je odbila polnočna ura, čas demaskiranja.

Kakor ostali, sta tudi ogorčena astrologa snela maski in tedaj so pričujoči čuli samo ti dve besedi:

»Milena!«

»Cene!«

In Nostradamus št. 1 se je na peti obrnil in zapustil dvorano. Njegov pozneje došli tekmec pa se je od smeha zgrudil v naročje gospe Kunigunde, bivše klientinje svojega tekmeca.

»Imenitno si ga ugnala, Milena,« je dejala gospa Kunigunda, ko si je opomogla od smeha.

Urejuje Davorin Ravljen. — Izdaja za konsorcij »Jutra« Stanko Virant. — Za Narodno tiskarno d. d. kot tiskarnarja Fran Jeran. — Za inseratni del je odgovoren Alojz Novak. — Vsi v Ljubljani.